

Mladina je naravni pozitivni element družbe

Pogovor s sekretarjem občinske konference ZSMS Ljubljana-Siška, tovarišem Jormanom Karižem.

Nekoliko nerodno sem se pripravila k spraševanju in vendar me je tovariš Kariž hitro razumel. Brez posebnih težav mu je beseda stekla strnjeno in sproščeno. Pozna se mu, da opravlja aktivistično delo, da pojasnjuje družbenopolitično opredeljevanje in usmerjanje mladih številnim tovarišem, funkcionarjem v osnovnih organizacijah OO ZSMS. Od tod njegove preproste, a jasne besede.

Najprej sem ga vprašala, ali bi mi povedal kaj kritičnega na temo dela osnovnih organizacij ZSMS v šišenski občini, pa se mu je skremžil obraz v kisel nasmeh.

»To ni lahka naloga, prizadevajo si vsi, vendar se včasih zatika pri načinu dela.«

»Že na 9. kongresu ZSMJ je bilo potrjeno, da je bilo v dosedanji dejavnosti ZSM precej togosti in da se je v mnogih primerih njena aktivnost premalo ukvarjala neposredno s problemi mladih. Šlo je predvsem za športne aktivnosti in dosti manj za družbenopolitično dejavnost, ki se nanaša na odločanje v okvirih družbenih sredin, kjer mladi delajo in živijo.«

»Delo mladih smo preusmerili, te smernice pa so še v mnogih primerih premalo prisotne. Tudi druge družbenopolitične organizacije so na višjih nivojih razpravljale o delu mladih. Stališča do mladine in nje ne aktivnosti so bila jasna — dostikrat pa so tudi ta ostala le na papirju.«

»Komunisti, ne le mladi, tudi starejši, naj bi pripomogli k usmerjanju in reševanju mladinskih problemov.«

»Tudi dobra kadrovska politika je izredno pomembna, pa smo jo v prejšnjem obdobju prav v vrstah mladih zanemarjali. To je gotovo ena od bistvenih nalog, ki stoji pred nami za uspešnejše delo članov zveze mladine.«

»So primeri, ko morajo mladi komunisti predstavljati celotno idejno jedro neke osnovne orga-

nizacije, dogaja pa se tudi nasprotno, da ponekod mladi partiji niso niti člani ZSMS. Ali so taki komunisti lahko sploh še komunisti? Nekateri mladi komunisti se vse preveč zapirajo vase. Tovariš Kardelj je jasno in preprosto razložil, da mora biti mladi komunist sposoben v svojem okolju delovati med mladino, jo spodbujati in se tudi dvigniti nad njo, če je to potrebno. Mladino mora s svojim vzgledom potegniti za seboj.«

»Marsikje nimajo primernih kadrov, ki bi bili pripravljene prisluhniti glasu mladih in njihovim potrebam. V sami organizaciji ZSM je tudi treba najti metode za reševanje lastnih problemov.«

Kakšne naj bi bile metode za večjo in boljše aktivnost v vrstah ZSM?

»Največja vrlina naše družbene skupnosti je v tem, da se ne zadovoljujemo s tem kar je, ampak nenehno stremimo za boljšim. Duh, ki želi spreminjati in izboljševati pa je med mladimi živ. Dostikrat nastane kratak stik med hotenjem mladih in pozornostjo ostale družbene skupnosti.«

»Finančni problemi mnogih OO ZSMS so tudi eno izmed pomembnih dejstev, saj je tudi pri mladinskem delu vsaj minimalna denarna stimulacija nujna. Investicije v mladino se večkratno obrestujejo. V današnjem času do te vrste težav ne bi smelo prihajati.«

»V naši sredini so še vedno osnovne organizacije, ki nimajo zagotovljenih niti minimalnih sredstev za delovanje.«

Mnogokrat pravijo ljudje: »Pokažite nam, kaj zmorete, potem bomo pa videli. Kaj pravite na to?«

»To je absurd. Treba je imeti neko osnovo, mladi pa so s svojim delom vendarle že nekaj pokazali! Človeku je danes treba nekaj nuditi. Idej je vedno dovolj — denarja pa malo. Tudi to je včasih povod, da kakšna osnovna organizacija opušča svojo aktivnost. Tu bodo morali odigrati svojo vlogo mladi komunisti, ki bodo morali kljub teža-

*Tovarišu Titu
čestitamo
k rojstnemu dnevu,
prav tako pa
čestitamo vsem
mladim k
prazniku mladine*

vam speljati organizacijo na primeren nivo vsebine dela.«

»Eden izmed problemov je tudi ta, da so delegati včasih premalo informirani. V naši občini bomo zato poskusili z novim načinom dela tako, da bi pomembnejše seje na ravni občine obravnavali na sejah v osnovnih organizacijah, kjer bi se lahko tudi neposredno seznanili s težavami posameznih OO in hkrati skrajšali pot povratnega informiranja.«

»Težava, ki je po delovnih organizacijah občutna (kljub reorganizaciji d.p.o.) je v tem, da ostajajo koordinacijski sveti še vedno tudi neposredno delovni organi in ne koordinatorji dela, oz. usklajevalci mnenj. Ostali člani se na ta način pasivirajo in od tu je le še korak do neželjenega forumskega delovanja.«

Kako pa je z idejnopolitičnim usposabljanjem, ki ga reorganizacija ZSMS pogojuje? Številni novi, mladi ljudje so bili izvoljeni v družbenopolitične organe, kako je z usposabljanjem teh na območju šišenske občine?

»Da, temu bo treba posvetiti veliko več pozornosti kot doslej. Zlasti v dveh smereh: eno je množično usmerjanje in id. pol. izobraževanje celotnega članstva, drugo pa je idejnopolitično usposabljanje funkcionarjev ZSMS.«

»Začeli smo se posluževati mladinskih političnih šol. Te so terminsko različne. Nam gre za to, da bi vsaka OOO usposablja-

la svoje celotno članstvo, ne le voljenih delegatov. Pri izobraževanju širokega kroga mladih na družbenopolitičnem področju pa je potrebno koordinirano sodelovanje vseh družbenopolitičnih organizacij.«

»Zveza komunistov je tu na prvem mestu. Mladini mora pomagati pri sestavljanju programov pa tudi pri njihovi izvedbi (s tem mislim predvsem na predavateljski kader).«

»Za delovanje mladih na posameznih področjih skušamo na občinskem nivoju organizirati seminarje. Začuden pa smo, da je doslej odziv na izobraževanje v tej obliki premajhen.«

»Ravno v tem obdobju se mladina pripravlja tudi na novi mandat (v septembru) zato je treba toliko resneje pristopiti k dobremu kadrovanju in takojšnjemu usposabljanju kandidatov, da bi se še pred nastopom mandata seznanili z delom in nalogami, ki jim bodo zaupane.«

»Tu se zopet zatakne pri sredstvih. Mladi dostikrat ne vedo iz katerih sredstev bi črpali denar za izobraževanje novih kadrov (mislim predvsem na sklade za izobraževanje).«

»Govoril sem vam o mladih, o njihovih problemih, o nujnosti povezave s komunisti in pomembnosti dela mladih komunistov. Vsi mladi, ki so vključeni v združeno delo pa so tudi člani sindikata, najširše fronte vseh organiziranih sil — zato mora vsem naštetim težavam mladih še posebno prisluhniti prav sindikat.«

Kritično o delu ZSM v Dekorativni

Ob vsakem praznovanju se človek rad poglubi in razmišlja o preteklosti. Tudi za praznovanje dneva mladosti so pognale korenine že desetletja nazaj.

Nikoli ne bo pozabljena revolucionarna privrženost skojevcev, junaška borba mladine med NOB, kjer so izpostavljali svoja mlada življenja kot aktivisti, kurirji ter hrabro umirali na bojnih položajih. Enako ne bo pozabljen prispevek mladih v povojni graditvi do tal porušene in požgane domovine. Ni se predala sladkobam zmagovalstva nad fašizmom in svobode, temveč je še bolj zagnano in požrtvovalno prišla za lopate in v potokih znoja gradila svojo novo, lepšo domovino. In vedela je zakaj. Danes se sadovi truda celotne družbe in mladine bogato obrestujejo. Mladina ima svojo, jasno načrtano pot. V svoji ZSM delajo mladi ljudje kot študenti, dijaki, delavci, samoupravljalci. Tu se usposablja za bodoče še bolj revolucionarne in napredne graditelje naše socialistične družbe.

Tudi v naši OZD imajo mladi osnovne organizacije ZSM. Sodelujejo na vseh področjih samoupravljanja in d. p. o. Najdemo jih v sindikatih, v OO ZK, v DS, skratka povsod. Toda dejstvo je, da dela le peščica. Ker sem prepričan, da je tudi ostali del mladih pripravljene delati, priporočam vodstvu ZSM, da razmisli in temeljito preanalizira vzroke za dokajšnjo pasivnost članstva. Morala bo najti pristop do svojih mladih sodelavcev ter jih z učinkovitimi prijemi pritegniti k delu. Povezati se bo morala z ostalimi družbenopolitičnimi organizacijami, kot so ZK, sindikat itd., ter poživiti delo tudi na idejno-političnem področju. Tudi šport in zabava družita ljudi. Ali ni škoda, da taki športni objekti v jami, namenjeni predvsem mladini, turobno samevajo?

Prepričan pa sem, da je del težav tudi v tem, da smo se šele pred nedavnim organizirali v TOZD pa vse skupaj še ni steklo in da se še nismo aklimatizirali.

Ob velikem prazniku mladosti iskreno čestitam vsem mladim v OZD.

Resnik Emil

ZSMS

Z novo razdelitvijo OOSM smo pridobili nekaj več aktivnih članov, prejšnja leta so v večini primerov le člani OO, ki so bili v predsedstvu.

Kot vsako leto smo si tudi letos zadali program po mesecih, ki ga skušamo čimbolje izpolniti. Pri tem pa imamo tudi težave.

Čeprav smo se razdelili po TOZD je naše delo ostalo vseeno skupno in vsako akcijo pripravljamo iz OO ZSMS vseh TOZD skupaj. Naj se povrnem malo nazaj; že sama konferenca ni uspela najbolje, saj je bila udeležba zelo majhna. Iskali smo vzroke toda nismo prišli do pravih zaključkov. Vseeno pa moramo priznati, da je zainteresiranost mladincev zelo padla in bolj govorijo kot pa bi kaj delali. Res je tu ovira tudi izmenično delo in veliko drugih sestankov tako, da le s težavo dobimo koga še za kakšno popoldansko akcijo. Težav je še veliko in upam, da jih bomo čimprej odpravili seveda s pomočjo ostalih mladincev in pa tudi sindikata.

Kljub težavam mislim, da kar dobro delamo po zaslugi parih mladincev. Povezani smo s karsarno »Boris Kidrič«. Povabili smo jih na ogled naše tovarne, se nato pomenili o problemih mladine in sodelovanju (tako bomo 25. maj, dan mladosti, praznovali skukaj v okviru tekmovanja in družabnih iger).

Pripravili smo zelo uspešno razstavo pod imenom »moj hobi«. Tako smo imeli priliko videti različne hobije naših delavcev.

Tudi 100-letnice rojstva Ivana Cankarja smo se spomnili in v počastitev okrasili vitrino z njegovimi deli in slikami.

Letos pa je mladina prevzela tudi program za naše upokojenke in upamo, da jim bo všeč.

Vili Mokerec

DELOVANJE KULTURNE KOMISIJE PRI KS ZSMS

V naši tovarni deluje mladina med drugim tudi v kulturni komisiji. Komisija za kulturo širi dejavnost med mladimi, organizira prireditve, izlete in ekskurzije, predvsem pa daje podarek razvoju amaterske kulture.

V letošnjem letu si je kulturna komisija zadala precej obširen program, ki je razporejen na vse mesece v letu. Čeprav je tretjina leta že za nami, kulturna komisija ni uresničila vseh nalog, ki jih je imela v programu. Mislim, da je temu vzrok še premajhna zainteresiranost mladih, ki bi pripomogli k še boljšemu delovanju te komisije. Vseeno pa smo uresničili del našega programa, saj je bila v mesecu aprilu pripravljena razstava hobijev naših delavcev. Pohvalimo lahko vse delavce, ki so sodelovali v tej razstavi. Iz slik, fotografij, gobelinov, vezenih prtičev, značk, znamk, obeskov za ključe ter sličic od vžigalčnih škatlic vidimo kako koristno nekateri naši delavci porabijo svoj

prosti čas. Čeprav je razstavljalo kar precej naših delavcev, pa bi bilo število lahko še večje, saj je v našem podjetju verjetno še mnogo takih, ki imajo svoje hobije.

V bodoče ima naša komisija v programu še precej nalog in želimo, da bi se jih vsaj nekaj uresničilo. Pred nami je dan mladosti in bi se v sodelovanju z mladimi iz KS Dravje udeležili proslave na Toškem čelu. V sodelovanju z JNA bi pripravili tudi proslavo dneva mladosti. V naslednjih mesecih bi organizirali krajše izlete v okoliške hribe v povezavi z OOS. V načrtu imamo tudi kviz tekmovanje, piknik v naravi, ureditev groba neznanemu junaku, proslavo ob 29. novembru ter priprave za dedka Mraza. Za realizacijo vseh teh nalog pa bi bilo potrebno večje sodelovanje mladih v tej komisiji.

Beguš Zdenka

ODPRTA POT

Ob koncu aprila in v začetku meseca maja letos je bila na vseh sestankih osnovnih organizacij Zveze komunistov Dekorativne obravnava problematika čim širšega vključevanja naših delovnih ljudi v Zvezo komunistov. Predvsem mladine. Ne kampanjsko, ampak v daljšem obdobju in učinkovito. Imamo dovolj dobrih mladih delavcev, od katerih jih precej že sodeluje v Zvezi socialistične mladine, pa tudi drugod so aktivni. Zatorej niso pretirane želje vseh štirih osnovnih organizacij Zve-

ze komunistov v Dekorativni, da s pomočjo mladinske organizacije pridobi v svoje vrste in aktivizira vse zdrave sile naše mladine, ki je doslej stala ob strani in ni znala, ali pa mogla postati nositeljica vsega naprednega v delavskem samoupravljanju.

Naše podjetje je po starostni strukturi zaposlenih dokaj mlado in tudi struktura v Zvezi komunistov je z ozirom na to kar zadovoljiva, saj je v njej včlanjenih okrog 32% mladine. Zeleli bi, da se včlani več ženske mladine, da bi tako mladi presegli polovico članstva ZK in to predvsem iz neposredne proizvodnje.

Navedeni podatek kaže, da se sprejemanje mladih v Zvezo komunistov še zlasti od pisma naprej lotevamo vse bolj organizirano, poleg tega pa dokazuje opredeljenost velikega dela naše mlade generacije za graditev in razvijanje samoupravnih socialističnih odnosov. Vedno očitnejša težnja po pomlajevanju Zveze komunistov je še eno potrdilo več, da je tudi gibanje mladih v ZK nerazdružljivo povezano s celotno aktivnostjo partije pri reševanju problemov družbenoekonomskega in političnega razvoja. To je tudi potrdilo, da z neposrednim angažiranjem pri uresničevanju aktualnih interesov delavskega razreda mladi spreminjajo tudi lastni položaj.

Organizacija združenega dela in Zveza socialistične mladine v njej, so neizčrpen vir angažiranih in v praksi prekaljenih mladih ljudi. V ta namen se tudi idejnopoličnemu in marksističnemu izobraževanju posveča vsa pozornost. Že lepo število mladih je končalo politične šole, seminarje ali tečaje. Zatorej ni treba posebej poudarjati vloge in odgovornosti ne le komunistov v mladinski organizaciji, temveč tudi osnovnih organizacij ZK v celoti, za sprejem mladine v članstvo Zveze komunistov.

Božo Kunc

Ob žici

Manifestativnega XX. pohoda »Po poteh partizanske Ljubljane«, ki je bil 8. maja, se je udeležilo tudi 20 članov našega kolektiva.

Pohod je bil organiziran po dveh progah. Prva proga (10.00 m) je imela start v Tolstovej ulici, kjer so se zbrale tudi 3 naše ekipe po 5 članov. Tu je vsak udeleženec pohoda dobil spominsko značko. Pot nas je nato vodila po Slovenčevi cesti, prekoračili smo železniško progo Ljubljana—Kamnik, zavili levo po Saveljski cesti do križišča z Vodovodno cesto. Od tod smo šli ob živi meji »Litostroja« v smeri proti Celovski cesti, ki smo jo prekoračili, čez Vodnikovo cesto in cesto Pod hribom ter nadaljevali po Večni poti mimo živalskega vrta do Svetčeve ulice. Pot nas je nato vodila mimo Studentskega naselja proti podvozu pod železniško progo, po Jadranski ulici na Jamovo cesto. Nato smo prekoračili Groharjevo cesto, do Emonske, čez Trg francoske revolucije in po Vegovi ulici prispeli na cilj na Trgu osvoboditve.

Progo smo kljub rahli utrujenosti, vendar dobre volje, prehodili v 2 urah.

Naša 4. ekipa je prispela na cilj po progi II., ki je imela start v Vegovi ulici.

Vsi skupaj smo se ob 11. uri na Trgu osvoboditve udeležili še zaključne prireditve letošnjega manifestativnega »pohoda«, ki je bila združena s sprejemom »ŠTAFETE MLADOSTI«.

Ivica Trček

Zapis o delu in nalogah OO ZK tkalnica

Če na kratko predstavim OO ZK tkalnice bi lahko povedal naslednje:

Po novi organizaciji družbeno politične organizacije šteje naša OO ZK 26 članov ZK. Imamo tričlanski sekretariat. Člani naše organizacije delajo na različnih delovnih mestih v proizvodnji, kakor tudi v vseh treh izmenah.

O dosedanem delu OO ZK tkalnice, od svojega ustanovnega sestanka, ki je bil v decembru 1975, pa do danes, smo imeli dva samostojna sestanka, dva pa skupaj z OO ZK pripravljalnica ter izvršnim odborom sindikata in predsedstvom mladine. To je bil nekakšen politični aktiv TOZD surova tkanina.

Kot vse druge OO ZK je bila tudi v tkalnici ta šele ustanovljena, zato smo na teh prvih sestankih porabili precej časa za samo formiranje organizacije, kot so volitve sekretariata, sekretarja in drugih organov organizacije.

Sprejeti smo morali tudi poslovnik OO ZK, kakor tudi poslovnik o delovanju sveta ZK na ravni delovne organizacije.

Sodelovali pa smo tudi pri sprejemanju drugih dokumentov na ravni delovne organizacije in ravni TOZD, saj so bile vse v času formiranja.

Tako smo organizirali oziroma sodelovali pri razpravah o predlogu statuta TOZD, kakor tudi pri razpravah pri predlogu poslovnika Organizacije Združenega dela Dekorativna.

Z izvršnim odborom sindikata ter predsedstvom mladine smo sodelovali pri pripravah kandidatnih list za volitve v samoupravne organe na ravni delovne organizacije, kot na ravni TOZD.

Z ozirom na novo organizacijsko obliko delovanja po TOZD je bilo potrebno veliko številnih kandidatov in moramo reči, da je to zahtevalo skupaj z drugimi organizacijami veliko angažiranosti. Ni namreč lahko najti kandidate, ki so sposobni in pripravljeni delati v teh organih.

Pri sami izvedbi volitev v te organe pa smo se zavedali, da kot člani ZK ne smemo in ne moremo stati ob strani. Volilni komisiji smo dali vso možno pomoč pri pripravah in pri izvedbi volitev v vse organe delavskega upravljanja.

Od zunanjih organov ZK pa smo tudi imeli zadolžitve pri katerih smo bili dolžni sodelovati, kot na primer izvedba podpisa samoupravnih sporazumov za pokrivanje primanjkljaja na železnici in za kritej naših skupnih potreb in podobno.

Na pobudo Občinskega Komiteja Šiška, pa smo, kot soustanovitelji sveta ZK KS Dravlje, izvolili tudi svojega člana tega sveta.

V bodoče bo tudi delo naše OO ZK potekalo v okvirih in po nalogah, kot jih nam nalaga sta-

tut ZK jugoslavije in po programu, ki ga je sprejel Občinski Komitej ZK Šiška ter po našem internem programu, katerega bomo sprejeli na enem izmed prihodnjih sestankov.

Vsekakor pa bo ena izmed prvih naših nalog, da se vključimo v razpravo o zakonu o združenem delu, kateri bo osnovno vodilo za delo vsake organizacije združenega dela.

Pri organizaciji za uvedbo referenduma za nov samoprispevek pri izgradnji objektov skupnega pomena (šole, vrtci) bomo morali dati člani ZK vso podporo sindikatom, kot nosilcem teh akcij.

Ne malo napora vlaga naša skupnost pri izgradnji našega cestnega omrežja. Pri organizaciji posojila za ceste bomo morali angažirati vse politične sile, da bodo naporu v tej smeri uspešni, da bomo ublažili težko stanje na naših cestah.

Sekretar OO ZK tkalnice:
Vinko Bezljaj

OO ZK DSSS

Funkcija in naloge OO ZK se z reorganizacijo niso bistveno spremenile, le vsaka OO ZK lahko sedaj bolj intenzivno preučuje in rešuje probleme v povezavi z ostalimi družbenopolitič-

nimi organizacijami v svojem TOZD. Za povezavo pa služi svet ZK Dekorativne.

OO ZK delovne skupnosti skupnih služb je dosedaj imela štiri sestanke. Na prvem sestanku se je ustanovila OO ZK, izvolila sekretariat in sekretarja in sprejela in potrdila poslovnik OO ZK in poslovnik sveta ZK Dekorativne, z manjšimi spremembami. Na drugem sestanku smo imeli predavanje o samozasčiti in družbeni samozasčiti. Na tretjem sestanku smo obravnavali intervju tovariša Tita z zagrebškim Vjesnikom. Na četrtem sestanku pa smo se pogovarjali in sklepali o prijavi dveh članov iz naših OO ZK v enoletno politično šolo. Izbrani sta bili Jambor Rada in Avsec Marija, obe iz TOZD — Surova tkanina. Naslednja stvar, ki smo jo obravnavali je bila ustanovitev sveta ZK Krajevne skupnosti Dravlje. Ta svet je bil namreč ustanovljen na pobudo občinskega komiteja ZK Ljubljana-Šiška. Vsaka OO ZK iz Dekorativne je dala po enega kandidata. Iz naše OO ZK je bil izbran tov. Šoba Albert. Svet ZK krajevne skupnosti Dravlje ima nalogo povezovati vse OO ZK na področju svoje krajevne skupnosti za reševanje problemov, ki se tu pojavljajo. Nadalje smo obravnavali

tudi, da bomo organizirali akcijo za sprejem novih članov v OO ZK. Ta akcija bo speljana v povezavi z ostalimi družbenopolitičnimi organizacijami tako, da bi na ta način izbrali kandidate za vstop v OO ZK.

Ena zelo velikih nalog za OO ZK v letošnjem letu pa bo organiziranje javne razprave o osnutku zakona o združenem delu. Javna razprava in kasneje sprejem zakona o združenem delu sta nadaljevanje aktivnosti za uresničevanje ustave in sklepa X. kongresa ZKJ, VII. kongresa ZKJ in 3. in 4. seje CK ZKS. Obenem je ta akcija nadaljnji korak v razvoju samoupravnih socialističnih odnosov. Tako bo tudi po naših TOZD organizirana razlaga in razprava o zakonu o združenem delu in njegovih dopolnitvah. Nosilci te akcije so OO ZK, sindikalna organizacija in Zveza socialistične mladine. Vse spremembe, ki bodo podane na razpravah, bodo posredovane občinskemu svetu zveze sindikatov, le-ta pa bo po razpravi pripravil povzetek predlogov za nadaljno obravnavo.

To pa je le del nalog OO ZK, saj bomo v kratkem izdelali še podrobnejši program dela OO ZK do konca letošnjega leta.

Srakar Stane

Letošnji sejem v Köpenhagenu

Na letošnjem sejmu v Köpenhagenu so bili naši strokovnjaki iz proizvodnje, dessinature in komercialne.

Prav vsi so prinesli s sejma lepe vtise in pravijo, da köpenhagenski sejem tako in tako nikoli ne razičara.

Letošnji najimenitnejši prikaz skandinavske pohištvene proizvodnje je bil izredno enovit in umirjen in je zopet, kot že prejšnja leta sugestivno deloval na obiskovalce tako z oblikovanjem samega pohištva, kot z izborom pohištvenih tkanin.

Karakter tega sejma je prejel razstavniki kot komercialni. Vsem, ki so si ga ogledali, je celostna podoba zapustila vtis, da je v Skandinaviji oblikovanje res umetnost, oblikovalske stvaritve — od preje do vzorčenja, tkanja in seveda oblikovanja lesa, pa umetnostno oblikovani izdelki. Vse je razstavljeno tako, da deluje na potrošnika skladno, z izrednim čutom za lepoto, prefinjnim občutkom za človeka v ambientu in občutkom individualnosti. S ponosom in ne brez upravičene samohvale opozarjajo Danci na svoje pohištvo s parolo »Seat down — seat Danish« (sedite, sedite po dansko!).

Letošnji sejem je bil postavljen na drugem mestu kot prejš-

nja leta, razstavnega prostora pa je bilo prav toliko kot prej. Pohištvo na vsej razstavi je bilo zvečine iz surovega, izredno natančno obdelanega lesa. Blazinjenje tega pohištva je bilo v popolnem skladu z določenimi vrstami lesa. Največ je bilo videti tweeda, nekaj drobnih črtic in prog in nekaj enostavnih, tehničnih karojev, ki spominjajo na srajčne vzorce indijskih bluz. Materiali teh tkanin so bili večinoma naravni — od volne do bombaža in lanu. Najpogostejša vezava blaga je bila »platenena«.

Zaradi preprostih vezav so se zlasti prihajale do izraza različne debeline preje in kakovosti materialov.

Plišev, kot je naš art. 9216, je bilo tudi precej; med razstavljenimi eksponati smo pri dveh švedski firmah opazili prav ta naš artikel.

Številnih vzorčastih blag, močnih prog in številnih barv za razliko od prejšnjih let — letos ni bilo. Značilnost večine tkanin s katerimi je bilo blazinjeno razstavljeno pohištvo, je bila mehko — izredno mehak otip.

Vsekakor je treba poudariti tudi to, da je bilo vse pohištvo za naše pojme neverjetno natančno in lepo blazinjeno, pri

čemur postane seveda videz tkanine šele zares opazen.

Precej idej, ki so se našim strokovnjakom porodile ob ogledu tega sejma, bomo skušali realizirati tudi pri nas. Enega večjih problemov pa bo, kot kaže, še vedno predstavljala nabava preje, ker je pri nas kapacitet za izdelavo preje še vedno premalo.

Takoj po vrnitvi iz Köpenhagena so strokovnjaki na strokovnem svetu poročali o svojih vtisih in so v skupnem pogovoru ponovno ugotovili, da se kreacija nekega artikla — tkanine, začne pri preji, in da bo pri nas potrebno prav v tej smeri nekaj ukreniti. Vemo, da v naših stikih s predilnicami prihaja do težav in premajhnega razumevanja za naše želje in potrebe.

Letošnji sejem na Danskem je tudi pokazal — oziroma dal možnost obiskovalcem iz »Dekorativne«, da so primerjali skandinavsko proizvodnjo z našo. Primerjave v kakovosti izdelkov sicer še ne bi zdržali, po obsegu proizvodnje, asortimana, artiklov in potencialnih možnosti, pa nam ni treba biti prav nič v zadregi.

Poročali so: Alenka Ferjančič, Ria Novak, Janez Mlakar, Janez Nebec in Vladana Pardubsky.

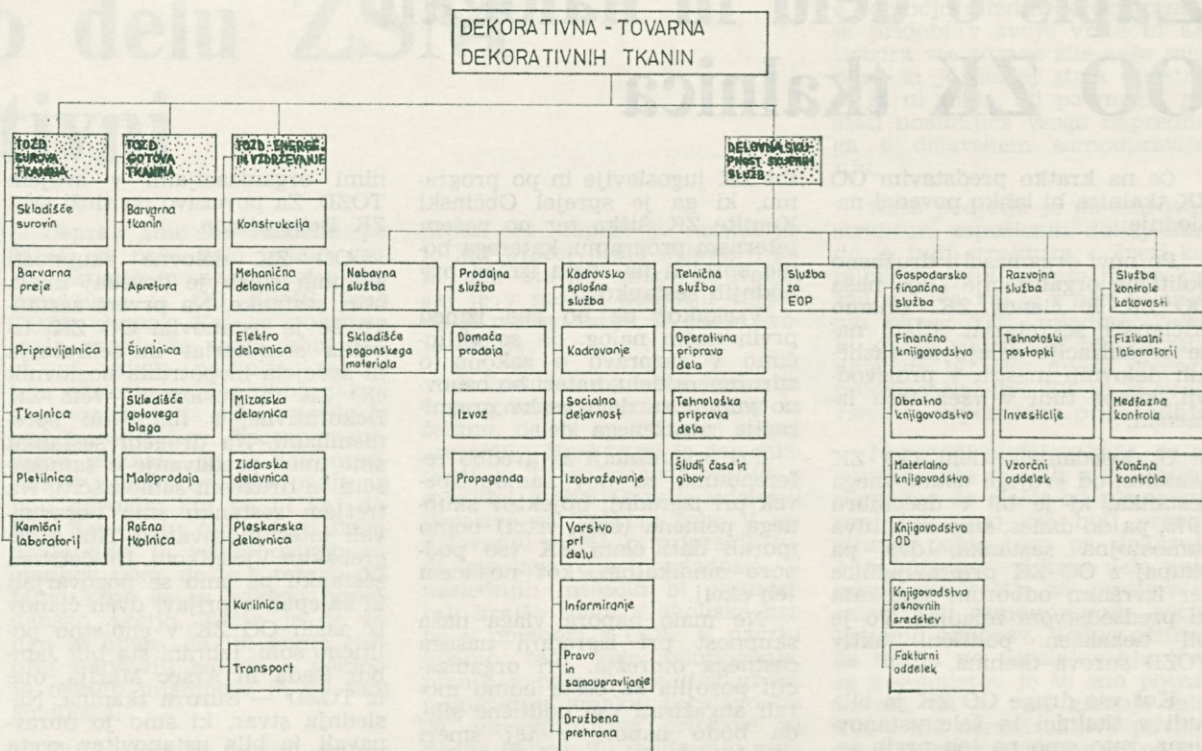
B. Ž. J.

Organiziranost naše delovne organizacije

V zadnjih mesecih smo opravili precej nalog na področju konstituiranja temeljnih organizacij združenega dela. Sprejeli smo samoupravni sporazum o združevanju TOZD v delovno organizacijo, statut delovne organizacije in statute TOZD. Na osnovi določil teh naših samoupravnih aktov se je bistveno spremenila tudi samoupravna organiziranost in organizacijska shema.

Objavljamo organizacijsko shemo delovne organizacije s posameznimi TOZD in delovno skupnostjo skupnih služb.

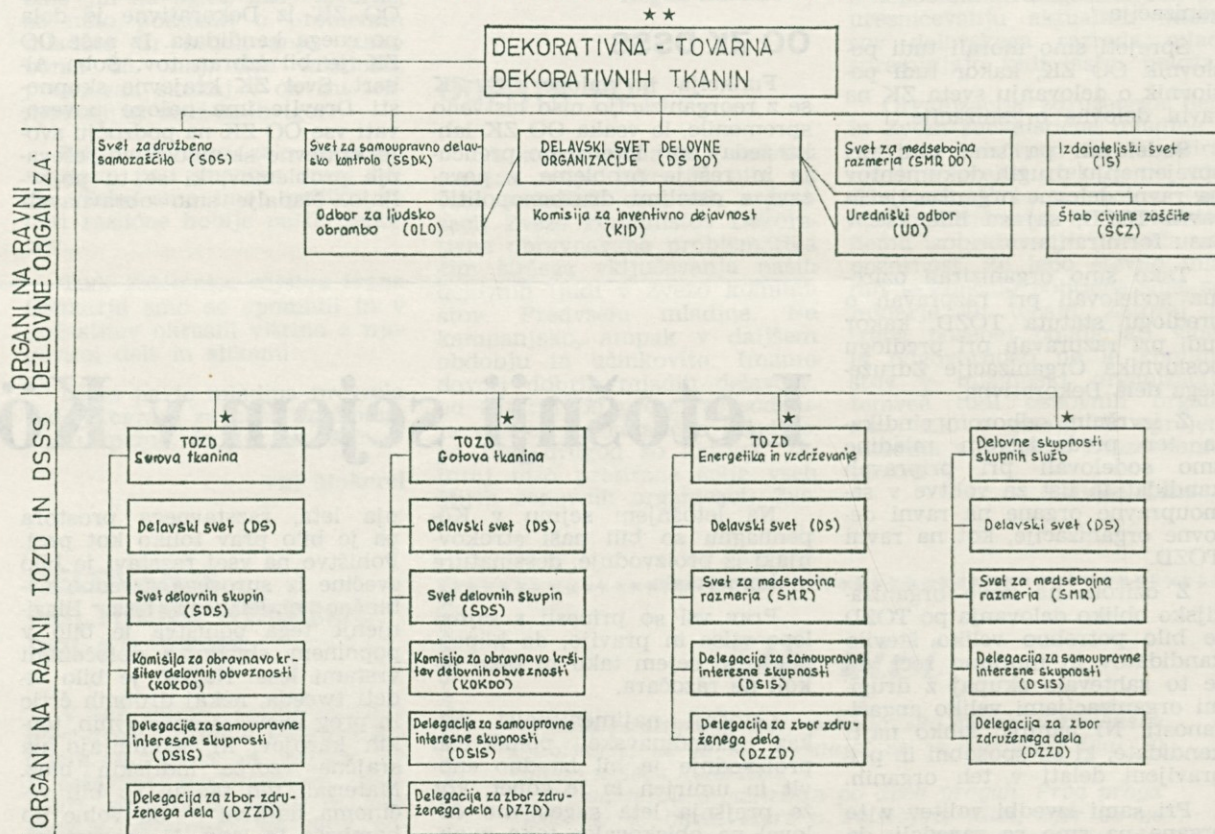
ORGANIZACIJSKA SHEMA DEKORATIVNE

ORGANIZACIJSKA SHEMA

Bistveno sta se spremenila tudi sestava in pristojnosti samoupravnih organov.

SHEMA UPRAVLJANJA DEKORATIVNE

SHEMA UPRAVLJANJA

Pristojnosti posameznih samoupravnih organov so opisane v naših internih aktih, ki smo jih omenili na začetku sestavka in priporočamo vsem delavcem, da jih ponovno pregledajo, jih primerjajo s shemama in tako osvežijo svoje znanje o naši organiziranosti.

Vladimir Kočevar
Shemi: Bogo Modic

Iz predpisov o varnem delu

Ob poškodbi Viktorja Konjarja na pletilnem stroju in Mitje Podgornika na tkalskem stroju oziroma, ob pojavih na delu, ki bi lahko povzročili zelo majhne telesne poškodbe, opozarjamo vse delavce, mojstre, tehnologe in druge strokovne delavce, pooblaščen za popravilo strojev, na varstvene ukrepe in normative, predpisane s pravilnikom o splošnih ukrepih in normativih za varstvo pri delu z delovnimi pripravami in napravami (U. 1.

SFRJ 18/67) zlasti za njegov 12 čl., ki se dobesedno glasi:

Preden se začne popravilo delovne priprave na elektromotorni pogon, je treba najprej izključiti električni tok tam, kjer je priključen na razdelilno omrežje (razdelilna baterija, komandna tabla, komandna miza in dr.).

Če je naprava, s katero se izključuje električni tok, na skupni razdelilni tabli, ki je oddalje-

na od priprave, oziroma na mestu, s katerega se priprava ne vidi, je treba ukreniti vse, da kdo nepoklican ne vključi toka v pripravo, in sicer z napisom: »Ne vključuj — popravilo«, ali s tem, da se zaklene sklopka v legi »Ni vključeno«, ali pa naprava blokira.

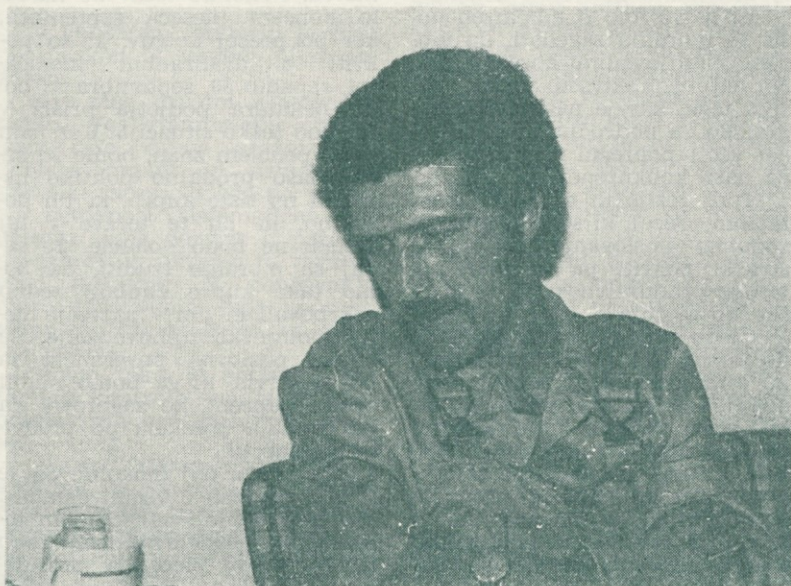
Samo poklicani sme sneti napis iz 2. odstavka tega člena in znova vključiti delovno pripravo na pogon, to pa šele, ko se prepriča, da je popravilo kon-

čano in da so varnostne naprave na svojih mestih.

Istovrstno opozarjamo vse delavce, da so dolžni vsako morebitno poškodbo pri delu takoj po poškodbi prijaviti svojemu nadrejenemu, ki mora take poškodbe evidentirati v obratovodsko knjigo nezgod. V nasprotnem, poškodbe ne bodo štele za poškodbe pri delu.

Vasilij Petronijević
referent za varstvo pri delu

Portret mladince

Tovariš Izidor Gregorčič,

Začela sva takole:

»Rodil sem se 27. 3. 1949 v Ptuj, v šolo sem hodil v Kobaridu in Ljubljani, v Dekorativni pa sem že 4 leta na delovnem mestu mojstra v tkalnici.«

»Že od osemletke dalje sem včlanjen v zvezo mladine.«

»V 'D' sem se vključil v delo mladinske organizacije takoj, ko sem se tukaj zaposlil.«

Teh nekaj osnovnih podatkov mi je nanizal za začetek. Potem sem ga začela spraševati.

V službi si zadovoljen?

»V 'D' sem z delom zadovoljen, zraven sem še predsednik OO ZSMS TOZD Surova tkanina (tkalnica).«

Ali se že pozna reorganiziranost prejšnje ene OO ZSMS v več OO ZSMS po TOZD?

»Za enkrat je še vedno težko, saj je treba iti od člana do člana, pa še troizmensko delo nas deloma ovira.«

Si bil v času, odkar si izvoljen za predsednika svoje OO, že na kakšnem seminarju, ki bi ti pomagal pri opravljanju novih nalog, ki so ti bile naložene?

»Da, bil sem že na seminarju, ki ga je organiziral Litostroj v Bohinju, sedaj pa hodim v marksiistični krožek, ki ga je organizirala OK ZSMS Lj.-Šiška.«

Ob svojih mladinskih zadolžitvah imaš še kakšne družbenopolitične, samoupravljalne, delegatske naloge?

»Najprej sem član Zveze komunistov, pri samoupravnih organih pa sem podpredsednik centralnega DS in član Sveta za družbeno samozaščito.«

Kako pa si se znašel ob svojih novih delegatskih nalogah?

»Seveda sem počaščen, da sem bil izvoljen, saj mi to pove, da mi ljudje zaupajo, kar pa spet pomeni, da čutim pri delu še večjo odgovornost in se trudim, da bi svoje naloge čim bolje in čim hitreje opravljal.«

Menda si tudi član našega gasilskega društva?

»Da, sem član naše gasilske tekmovalne desetine. Ravno ta mesec imamo (23. V. 1976) republiško tekmovalno v Mariboru. Dva meseca smo vsak torek trenirali in upam, da se bomo dobro uvrstili.«

Kako pa sicer, mlad si še, ali morda že načrtuješ družino, ali še ne misliš na to?

»No, da, sedemindvajset let mi je, počasi bo že treba začeti razmišljati tudi o tem. Zaenkrat je moj prvi korak v tej smeri, da že tri leta namensko varčujem.«

Se ukvarjaš s kakšnim športom?

»V tovarni sodelujem pri kegljačih in strelcih. Treniramo in tudi tekmuje.«

Veliko tega si mi naštel, vse to tvoje delo zavzema poleg rednega dela precej časa. Kako je pa s prostim časom?

»Ob prostem času pa hodim v hribe. Predvsem ob sobotah in nedeljah. V hribih se najbolje spočijem pa tudi družba je vedno 'luštna'.«

Ali bi imel ob bližnjem dnevu mladosti kako sporočilo za svoje sotovariše in mladince?

»Najprej jim želim vse najboljše, obilo uspehov pri delu in da bi z večjo zavzetostjo kot doslej aktivno delovali v ZSMS.«

B. Ž. J.

POZDRAVI VOJAKOV

Bojan Čare, Niš
Janez Polenšek, Zadar
Stevanovič Jadran, T. Užice
Kajtažovič Emin, Beograd
Črnič Franc, Beograd
Lipič Rade, Štip
Adilović Ismet, Smed. Palanka
Peklaj Marjan, Kumbor

TUDI ŠPORTNA TEKMOVANJA OB DNEVU MLADIH ŠIŠKARJEV

V maju (od 10. do 22. 5.) bodo ob dnevu mladih Šiškarjev športna tekmovanja med ekipami delovnih organizacij in krajevnih skupnosti občine Šiška.

Izobraževanje ob delu

Živimo v času naglega razvoja industrijske proizvodnje, modernih strojev in novih tehnoloških procesov. Delavec se mora truditi za kvalitetnejšo in širšo proizvodnjo, za večjo storilnost v delovnih organizacijah, hkrati pa mora aktivno sodelovati pri razvoju naše družbe in izboljšanju osnovnih življenjskih pogojev. Vsi naštetih dejavniki zahtevajo od delavca širšo strokovno in splošno izobrazbo, ki jo delavec lahko pridobi tudi z izrednim šolanjem.

Upoštevati moramo, da se odraščajo izobražujejo pod težjimi pogoji kot mladina v rednih šolah, ki nima drugih dolžnosti kot učenje.

O tem, s kakšnimi izobraževalnimi in delovnimi pogoji, ugodnostmi in osebnimi težavami se srečujeta pri opravljanju dvojnega dela na delovnem mestu in v šoli, sta mi pripovedovala Bego Nuša in Jernej Rifelj, člana našega kolektiva.

Bego Nuša, administratorica v skladišču gotovega blaga, v prostem času obiskuje prvi letnik oddelka tehniške tekstilne šole v Domžalah:

»Predavanja imam trikrat na teden, in sicer od 16. do 21. ure. Ker stanujem v Ljubljani, v Draveljski gmajni, se moram na predavanja voziti z avtobusom, kar mi vzame precej dragocenega prostega časa. Iz službe takoj odhitim na avtobus, da ne bi zamudila predavanja. Kadar je mož v popoldanskem času zaposlen, pustim otroka v varstvu pri mami. Ko se vrnem iz šole, otrok že spi, tako da ga trikrat na teden sploh ne vidim drugače, kot spečega v postelji. Menim, da je za žensko — mater potrebno precej čustvenega napa in samopremagovanja, da lahko sledi izrednemu šolanju. Sobotnih in nedeljskih izletov, oziroma počitka si zaenkrat ne

morem privoščiti, ker se v tem času posvetim učenju, in seveda tudi gospodinjstvom. Večkrat se zgodi, da moram dan pred izpitom ostati doma, da se lahko na izpit pošteno pripravim. Ta dan potem nadomestim ob prostih sobotah, ker študijskega dopusta v prvem letniku še nimam.«

Drugi sogovornik je bil Jernej Rifelj, ki obiskuje prvi letnik delovdske šole elektro smeri v Ljubljani. Tudi njegov delovni dan poteka podobno kot sodelavkin: »Predavanja se udeležujem štirikrat na teden od 15.40 do 20. ure, ker stanujem v Kamniku se po končanem delu ne odpeljem domov, pač pa ostajam v Ljubljani in se vracam k družini šele ob pol desetih zvečer. Kot obratni električar sem vezan v podjetju na triizmensko delo. S tem je nastalo vprašanje, kako uskladiti delo in šolo, da ne bi zamudal predavanja in bil hkrati tudi vesten delavec na delovnem mestu. Skupaj z dvema delovnima tovarišema smo premagali težavo tako, da z njima zamenjajemo popoldansko izmeno za nočno. Priznati pa moram, da me nočno delo in učenje precej fizično in umsko utrujata. Tudi pravega družinskega življenja nimamo, ker sta žena in otrok najpogosteje sama. Toda želja po novih spoznanjih in izobrazbi, ki postaja pri današnjem hitrem vsestranskem napredku že prava nuja, mi pomaga prebroditi tudi te težave.«

Ob zaključku pogovorov najstrnem besede v naslednjo misel: mnogo samoopovedovanja, trdne volje, vztrajnosti, potrpežljivosti in fizične vzdržljivosti je potrebno, da se lahko vključiš v izobraževanje ob rednem delu, vendar pa je vse povrnjeno ob dokončanem šolanju, ko dosežeš svoj cilj.

Sotlar Miro

PRED SREČANJEM Z UPOKOJENCI

Mladina in sindikat Dekorativne sta prevzela organizacijo ob letošnjem srečanju z upokojenci, ki bo 20. maja.

Za to priložnost je pripravljen tudi kratek programček: recitacija in skeč ter lažja tekmovalna vprašanja za upokojence na temo Dekorativne. Med zabavnim programom bo na sporedu še srčkov ples. Igral bo ansambel »Bogolin«. O vzdušju in poteku srečanja bomo poročali v prihodnji številki.

Naši mladinci bodo tekmovali v malem nogometu, šahu, namiznem tenisu in streljanju. (Rezultate bomo objavili v prihodnji številki, ker zaključujemo redakcijo 5. št. glasila 15. maja).

MLADINCI IN VOJAKI

Ob priložnosti dneva mladosti pripravljajo naši mladinci prijateljsko športno srečanje z

vojaki iz kasarne Boris Kidrič v Sentvidu.

17. maja bo tekmovalje v kegljanju na kegljišču Ilirije.

Ostala športna tekmovanja pa bodo 22. maja na naših športnih igriščih v jami in v vojašnici Borisa Kidriča.

Tekmovalja bodo iz naslednjih panog: šaha, namiznega tenisa, malega nogometa, streljanja in odbojke. Razglasitev rezultatov bo 29. maja, obenem bo tudi proslava za dan mladosti.

SITUACIJA NA TRGU

Preteklo je že nekaj časa, odkar so uveljavljena nova pravila poslovanja v blagovnem prometu. Naša OZD je postopoma, vendar intenzivno s svojimi strokovnimi službami pripravila in urejala sistem na način, da bi se zakonska določila čimprej uveljavila v praksi.

Po mnogih prizadevanjih smo uspeli, da smo prejeli avalirane menice za dolgove kupcev iz leta 1975, tudi od nekaterih naših kupcev, za katere smo smatrali, da svoje obveze ne bodo mogli realizirati oziroma, smo pričakovali, da bodo nekateri naši kupci šli v poravnavo.

Tržna situacija se je posebno v drugi polovici aprila zelo poslabšala, ker nekateri kupci niso imeli zagotovljenih instrumentov plačil, nekateri pa so imeli knjigovodsko stanje vedno neažurno in so se že iz samega strahu pred sankcijami izognili nabavi. Ta problem se je pojavljal predvsem v trgovini, ki je v tem roku zlasti skušala iztisniti pri dobaviteljih čimboljše nabavne pogoje.

V mesecu maju, posebno pa v zadnjem času se je vsa situacija že toliko spremenila na bolje, da je razlika med dobrimi in slabimi občutna. Kaže, da bodo slabše OZD temeljito občutile teže zakona in da bo njihova situacija čedalje težja, medtem ko se bodo OZD, ki poslujejo racionalno in dajejo trgu dobro kvaliteto, v kratkem opomogle in da se bo položaj do konca leta normaliziral.

Težave, ki so nastajale v naši OZD so bile predvidene in ravno zaradi tega smo lahko pravočasno, tako komercialna, kakor finančna služba razvrstili kupce na način, ki se nam je zdel najbolj ustrezen.

Na našem S. s. smo se dogovorili, kakšne plačilne pogoje bomo postavili našim posameznim kupcem. Razvrstili smo jih v glavnem na tri dele. V prvo skupino smo vključili veletrgovine, specializirane s pohištvom, katerim izstavljamo fakture za poslane tkanine direktno (tranziterji).

V drugo skupino smo uvrstili kupce OZD — Proizvajalce blazinjenega pohištva, v tretjo pa trgovine.

Vsaki od teh grup smo postavili določene prodajne pogoje, izdelali smočasne sporazume, ki so se nanašali na obveze kupcev do naše OZD glede zagotovitve plačila. Te smo od nekaterih podjetij prejeli podpisane nekaj prej, od drugih kasneje, tudi z določenimi pripombami. Prav tako smo v tem času izvršili tudi določene spremembe, vendar lahko danes ugotovljamo, da je komercialna služba skupaj s finančno službo dokaj dobro realizirala svoje načrte. Nekateri težave se pač pojavljajo zaradi novonastalih predpisov o dolžniško-upniških odnosih. Ur. list namreč navaja, da ta odnos nastane bodisi ob prevzemu pošiljke v sami OZD (prodajalec), oziroma po prevzemu pošiljke v skladišču kupca. V prvem primeru je dolžniško-upniški odnos povsem jasen,

medtem ko je dolžniško-upniški odnos v drugem primeru dokaj zapleten, ker nekateri kupci špekulirajo na način, da ne priznajo dejanskega prejema pošiljke, temveč prejem zatajijo za nekaj dni, kar jim gre v dobro, vendar na našo škodo, ker se za toliko dni zavleče tudi nastanek dolžniško-upniškega odnosa. Ta problem je prisoten ne samo pri nas, temveč tudi drugod in se že ugotavlja na način, s katerim bi tudi ta problem rešili.

Smo mnenja, da je bil ta ukrep nujno potreben in koristen, saj nam je sedaj za prodano blago zagotovljeno plačilo, kar v prejšnjem sistemu ni bilo. Ze samo primeri, da so nam nekateri kupci dolgovali večje zneske več kot leto dni, nam povedo, da je bila situacija nevzdržna in bi, če bi nadaljevali tako politiko, lahko prišlo do stanja, ki bi ogrozilo marsikatero OZD in to zlasti tiste, ki dobro gospodarijo.

S svojim uspehom smo seznanjeni in lahko rečemo, da smo zadovoljni. Nas vse najbolj zanima prihodnost. Vemo, da take konjunktore, kot je bila v preteklem obdobju, ne bo več. Kupci so sedaj bolj zahtevni tako v pogledu kvalitete, vedno več pa je tudi tistih, ki prigrvarjajo na ceno naših izdelkov. Ker sta ta dva problema znana, bo potrebno tem problemom posvetiti več časa. Ne trdim, da doslej ni bilo še nič storjenega na tem področju, vendar je naša naloga, zlasti pa strokovne službe, da se išče novih poti za racionalnejše rešitve naših tehnoloških postopkov, za kar bo večji del naloge morala prevzeti naša razvojna služba, prav tako pa tudi ostale službe, katerim je zaupana organizacija dela.

Naša opremljenost tako po strojni opremi, kakor tudi po zasedbi delovnih mest bi nam morala dati zagotovilo, da napravimo korak naprej. Mislimo, da je ravno v zadnjem letu intenzivnost na tem področju dokaj aktivna, saj se skoraj na vsakem sestanku osvajajo nove ideje o novih prijemih, o boljši organizaciji dela, o zbolšanju kvalitete, kakor tudi o izkoriščanju kapacitet.

Delavci na delovnih mestih so si pridobili precej izkušenj in tudi pri mlajšem strokovnem kadru je opaziti napredek v svoji strokovnosti, kar nam je porok, da bo naše nadaljnje delo tudi v bodoče rodilo dobre rezultate. Naša prihodnost je zagotovljena, vendar se ne smemo niti za hip prepustiti »ugodju«. Nenehno moramo proučevati dosežke v svetu, jih prilagajati na naša delovna mesta, poleg tega pa sami iniciativno dodajati svoje znanje, ki ga pridobimo v praksi na delovnih mestih.

Inovacijska dejavnost mora biti nenehno prisotna pri vseh nas, saj se moramo zavedati, da je del čistega dohodka odvisen od iznajdljivosti in znanja. Danes imamo na našem tržišču že 12 proizvajalcev pohištvenih tkanin. Nekatero od teh so že kar

dobro zastopane na tržišču in jih občutimo. Nekatero pa so s kopiranjem naših vzorcev in s slabo kvaliteto dokaj slabo uspele in nimajo bistvenih uspehov.

Ko govorimo o konkurenčnosti se moramo zavedati, da moramo pred ostalimi korakati precej naprej, predvsem pa tudi zaradi tega, ker je naša OZD geografsko na področju, ki ima precej večji poprečni zaslužek, kot pa naša konkurenca.

Tudi režijskih delovnih mest imamo precej, ki so potrebna za sodobno poslovanje. Da so ti stroški pokriti pa je potrebna visoka produktivnost, ki te stroške opravičuje.

Glede prodaje naših izdelkov do konca leta predvidevamo, da bo v mesecu maju realizacija že dokaj normalna, medtem ko se bo proti koncu junija pričel promet umirjati in bomo nekatere tkanine izdelovali na zalogo.

V času kolektivnega dopusta bomo precejšen del teh tkanin iz zaloge prodali, vendar se bo zaloga ponovno začela nabirati v avgustu. Proti koncu avgusta se bo tržna situacija pričela izboljševati, septembra pa bo že

dokaj ugodna, normalno pa se bo pričelo prodajati v mesecu oktobru. Tak trend prodaje bo tudi v nadalje do naslednjega marca. Nekoliko težav bo nastalo koncem meseca septembra, ker bo precej dolgov, ki so pokriti z avaliranimi menicami, zapadlo 30. septembra in bodo nekatera podjetja prišla v izredno težko situacijo. Ker nam je ta problem znan, bomo že sedaj našo prodajno politiko usmerili na tiste kupce, ki jih poznamo, in jih te težave v tej dekadi ne bodo doletele. Ze sedaj se moramo truditi, da bomo take kupce čimbolj redno oskrbovali in jim v največji meri izpolnjevali njihove želje. Še boljše poslovna povezanost in boljši servis, ki ga bomo nudili našim kupcem, bo zagotovil, da bo prodaja potekala po predvidenih načrtih.

Na koncu naj omenim, da je ta del povezan z vsemi ostalimi prej navedenimi nalogami in intenzivnim sodelovanjem, tako služb, kakor plodnega usklajevanja interesov TOZD v okviru OZD.

Janez Nebec

Kaj je družbena samozaščita?

Med nami verjetno ni nikogar več, ki še ne bi slišal za družbeno samozaščito. Verjetno pa je le malokdo razmišljal ali pa pri samem sebi razčistil, kaj to dejansko pomeni in kaj se za tem pojmom skriva. Na kratko bi to obrazložili takole:

Družbena samozaščita pomeni nenehno budnost za zavarovanje proizvodnih sredstev in družbene lastnine ter rezultatov dela pred tatvinami, zlorabami, malverzacijami, razsipništvom in drugimi oblikami razlaščenja in odtujevanja oziroma, varovanje ustavnega položaja in reda pred tehnokratskim in birokratskim prilaščanjem odločanja in pred sovražnimi nameni nasprotnikov naše ureditve.

Ta akcija se odraža tako, da se pri slehernemu delovnemu človeku in občanu pri vzgoji varnostna kultura, ki bo sodelovala z zanimanjem in odgovornostjo za preprečevanje zgoraj omenjenih nevarnosti. Pri uresničevanju družbene samozaščite namreč ne moremo mimo dejstva, da je treba predvsem še bolj utrditi zavest nas vseh, da je varovanje našega političnega in družbeno-gospodarskega razvoja odvisno predvsem od nas samih.

Svoj interes za družbeno samozaščito moramo pokazati s tem, da se želimo izobraževati in informirati, da bomo o tem čimveč vedeli, ker samo na ta način bomo lahko sodelovali. Sodelovati je pa naša dolžnost, ki nam jo narekuje naša ustava. Poleg tega je prav, da imamo naloge s tega področja urejene s samoupravnimi akti, ki nas obvezujejo da te naloge niso kampanjske temveč permanentne. To je v naši OZD lepo urejeno.

Vse to pa ne bo pomagalo, če ne bomo pristopili h konkretnim dejanjem vedno in povsod tam, kjer čutimo, da se nekaj ne dela prav ali pa, da se pripravlja nekaj, kar nam kot zavednim samoupravljalcem in občanom ni po godu, ker bi bile posledice škodljive za naš družbeni red, naše uspehe, naše premoženje in bi bili s tem posredno prizadeti ali oškodovani tudi mi sami.

Družbena samozaščita pravzaprav ni nič novega. To mi že delamo nekako podzavestno vse skozi, odkar smo si priborili svobodo. Vseskozi je v nas še vedno strah in skrb, da bi nam to nekd ne vzelo, okrnili ali oblatil. Morda je sedaj to le bolj organizirano, predpisano in zakonjeno, da jemljemo to področje našega dela kot našo pravico in seveda tudi dolžnost. Zanimiv bo morda podatek, da so v lanskem letu naši občani ob vračanju zdomcev več kot tisočkrat opozorili na primere, ki so bili z varnostnega vidika zelo pomembni. Sicer pa so prek tisočpetstokrat opozorili na razne druge negativne pojave, medtem, ko so organizacije združene dela v tem smislu reagirale 580-krat.

Pri uresničevanju koncepta družbene samozaščite se pojavljajo tudi posamezne pomanjkljivosti. Tako ponekod prepisujejo akte na to temo od nekeje drugod, kar seveda ni dobro, ko pa vemo, da ima vsaka TOZD, Krajevna skupnost ali področje svoje specifičnosti, ki jih morda drugod ni, so pa verjetno druge. Spet ponekod zahtevajo naj bi naloge določali z vrha, kar je nemogoče zaradi tako različnih varnostnih problemov. Nekateri pojmujejo družbeno samozaščito kot podaljšano roko

NA KRATKO O NOVEM ZAKONU O VARSTVU PRED POŽAROM

V letošnjem januarju je izšel novi zakon o varstvu pred požarom.

Kaj med drugim zahteva ta zakon? Vse organizacije združenega dela, druge organizacije, državni organi in samostojni obrtniki morajo glede na požarno nevarnost sistematično poučevati svoje delavce o požarni nevarnosti in ukrepih za varnost pred požarom. V poučevanje mora biti zajeta tudi uporaba razpoložljivih sredstev za gašenje požara.

Ravno tako je potrebno opravljati kontrolo znanja in izpopolnjevanja protipožarnih pogojev.

Vsaka TOZD mora imeti svoj pravilnik o varstvu pred požarom! Kolikšna je nevarnost pred požarom zaznamujemo z opozorilno tablo prepovedi odprtega ognja in kajenja. Čim večji je napis tem bolj poudarimo nevarnost požara.

Kontrolo nad izvajanjem preventivnih ukrepov ima republiški inšpektorat in občinska požarna inšpekcija. V našem podjetju opravi za nove objekte pregled republiški inšpektor, kontrolo pa nato izvaja občinska požarna inšpekcija.

Glede na nevarnost se lahko odredi, da mora imeti OZD ali TOZD svojo prostovoljno ali policijsko gasilsko ekipo.

In še nekaj o kazenskih določbah:

— z denarno kaznijo 50.000 din se kaznuje pravno osebo, če gasilska enota ni organizirana, pa jo je DO dolžna imeti ali, če se ne upošteva prepovedi inšpekcije.

— z denarno kaznijo 2.500 din se kaznuje pravno osebo, če orodje in oprema ni v stalni pripravljenosti za gašenje, če se ne skrbi za vzgojo in poučevanje delavcev ali, če na novo nabavljeno orodje in oprema ne ustreza JUS in nista ATESTIRANA. Enako strogi so ukrepi, če se ugotovi, da so neprehodne ali

ovirane evakuacijske poti, zasilni izhodi in dostopi za gasilsko intervencijo;

— z denarno kaznijo do 1.000 din se lahko kaznuje vsakogar, ki se ne odzove gašenju požara, reševanju ljudi in premoženja, če je od vodje gašenja poklican ali, če se kot poveljnik gasilske enote ne odzove klicu na pomoč in odsotnosti ne more utemeljeno opravičiti. Ravno tako se kaznuje osebe, ki ovirajo gašenje ali odgovorne osebe za varnost pred požari;

— z denarno kaznijo 100 din se na mestu samem kaznuje odgovorna oseba pravne osebe, če gasilsko orodje in naprave niso brezhibne ali so na nedostopnem mestu, če so evakuacijske poti, zasilni izhodi in dostopi nedostopni za gasilsko intervencijo;

— z denarno kaznijo 50 din se na mestu samem kaznuje, kdor kljub opozorilu kadi ali uporablja odprt ogenj tam, kjer to ni dovoljeno.

Kazen izterja požarni inšpektor.

Skoraj vsakdo med nami stori kdaj kak nepremišljeni požarni nevarni prekršek. Kaj se lahko zgodi zaradi naše lahkomišelnosti: gozdni požari, požari v stanovanjih in v delovnih organizacijah ter ustanovah. Škoda je lahko ogromna: kriv noče biti nihče, plačuje pa tisti, ki proizvaja.

Marsikdo bo tudi rekel, da s požari strašimo, drugače pa je to mlatenje prazne slame. Dostikrat pa bi bilo prav, da bi po naših kletih in podstrešjih kdo pregledal in odredil:

»ZA VAŠO POŽARNO VARNOST MORATE TO, TO IN TO ODSTRANITI.« Z malomarnostjo škodujemo sami sebi, če smo v tovarni, moramo biti še bolj natančni. Tovarna je družbena last, torej last nas vseh in vir našega zaslužka. Če nam požar uniči — denimo — tovarno, nismo prizadeti samo mi, ki v tovarni delamo, ampak tudi širša družbena skupnost.

Stane Istenič

Zakon o združenem delu

UVODOMA — PRED RAZPRAVO

Osnutek tega zakona je v javni obravnavi; formiran je na temeljih in v duhu ustave SFRJ.

Ta zakon obravnava področja, ki so bila doslej zajeta v večih zakonih. Pomeni bistveno novost na področju naše zakonodaje. Osnutek bo v obravnavi več mesecev. V naši DO bomo organizirali javno razpravo v juniju, potekala pa bo po manjših skupinah. Tako bomo dosegli poglobljenost vsebine razprave.

Zakon obsega več delov.

Najprej ureja družbenoekonomske odnose delavcev v združenem delu: odnose pri pridobivanju dohodka, odnose o delitvi in razporejanju dohodka, pravice, obveznosti in odgovornosti organov in družbenopolitičnih skupnosti pri pridobivanju in razporejanju dohodka, medsebojna razmerja delavcev v združenem delu, upravljanje z družbenimi sredstvi ter povezovanje osebnega dela v samoupravnem združenem delu.

Drugi del osnutka zajema samoupravno organiziranje združenega dela. Tu so določene oblike združevanja dela in sredstev in tudi določen status registriranja OZD.

Naslednji del osnutka določa uresničevanje samoupravljanja delavcev v združenem delu.

Posamezna poglavja še vsebujejo: določila o odločanju delavcev, o organih upravljanja, obveščanju delavcev, samoupravnih delavski kontroli, o odgovornostih za opravljanje samouprav-

ljalskih funkcij, o samoupravnih splošnih aktih, družbenem varstvu samoupravnih pravic in družbene lastnine.

Zadnji del osnutka zakona o združenem delu vsebuje kazenske določbe za kršitve tega zakona.

Osnutek zakona je bil sestavljen na osnovi naslednjih izhodišč:

1. V zakonu je treba določiti temelje sistema združenega dela na vseh področjih in v vseh odnosih. V zakonu morajo biti opredeljene osnovne komponente sistema socialističnega samoupravnega združenega dela.

2. V zakonu je treba urediti temeljne odnose v združenem delu, s katerimi se zagotavlja ustavni položaj delavcev in njihova neodtujljiva pravica, da odločajo o svojem delu in pogojih ter rezultatih svojega dela, in sicer družbenoekonomske in druge osnovne samoupravne odnose delavcev v združenem delu.

3. V zakonu naj ne bi bila urejena tista vprašanja, ki se bodo reševala s tekočo ekonomsko politiko. Zakon mora biti dovolj konkreten, da bi bil uporaben v samoupravni praksi.

Prepričani smo, da bomo v javni razpravi aktivno sodelovali in da bomo po sprejetju zakona še bolj poglobili samoupravne odnose v naših TOZD.

(V prihodnjih številkah bodo sledile razlage posameznih poglavij iz osnutka zakona o združenem delu.)

KRONOLOŠKI POTEK PRIPRAV ZA GRADNJO NOVE SKLADIŠČNE LOPE

7. 5. 1975 smo naročili pri Gradbenem biroju ing. Raiča projekt za skladiščno lopo.
13. 8. 1975 je KPO sklenil, da se pripravi tehnična dokumentacija za gradnjo skladiščne lope.
6. 8. 1975 smo prejeli od Gradbenega biroja osnutek tehnične dokumentacije za skladiščno lopo.
20. 8. 1975 smo imeli neuspešen razgovor z Megradom o gradnji novega objekta.
19. 9. 1975 smo po sklepu KPO naročili lokacijsko dokumentacijo pri LUZ s čimer naj bi se pripravila potrebna dokumentacija za gradbeno dovoljenje.
20. 10. 1975 lokacijska dokumentacija je delno pripravljena in sami smo pričeli z zbiranjem soglasij.
24. 12. 1975 LUZ je izdal lokacijsko dokumentacijo.
5. 1. 1976 smo zaprosili pri Skupščini občine Šiška za lokacijsko odločbo.
5. 2. 1976 smo lokacijsko odločbo prejeli.
9. 2. 1976 smo prejeli od Gradbenega biroja izpopolnjeno tehnično dokumentacijo, ter pričeli pridobivati soglasja: mestne kanalizacije, mestnega vodovoda, sanitarne inšpekcije, ljudske obrambe, elektro Lj., požarne inšpekcije. Zadnje soglasje smo prejeli od požarnega inšpektorata SRS 18. 3. 1976.
12. 2. 1976 smo razpisali zbiranje ponudb za izvajanje gradbenih del.
30. 3. 1976 smo zaupali izvajanje gradbenih del GP Bežigrad kot najugodnejšemu izvajalcu.
19. 4. 1976 smo prejeli gradbeno dovoljenje od Skupščine občine Šiška.
22. 4. 1976 smo občini prijavi začetak del s 4. 5. 1976.

Jesse Anton

varnostnih organov, kar spet ni prav.

Samo izdelava normativnih predpisov in aktov brez aktivnosti ne zadostuje. Ne smemo tudi gledati tega področja preozko. Zgolj varstvo države in državnih organov še ni družbena samozaščita, če ni zajeto tudi varstvo ljudi in premoženja. Z drugo skrajnostjo takšnih enostranskih pojmovanj pa se srečujemo v nekaterih OZD, kjer vidimo v tem le nekakšno fizično zavarovanje sredstev za delo, denimo čuvajsko ali protipožarno službo.

V naši OZD imamo družbeno samozaščito urejeno z internimi akti, ki pa brez konkretnih dejanj s strani nas vseh ne pomenijo ničesar.

Svet za družbeno samozaščito, v katerem so člani iz vseh treh TOZD in DSSS ter družbenopolitičnih organizacij, je na svoji seji sprejel sklep, da bo kot program svojega dela na vsaki od svojih naslednjih sej obravnaval po eno od naštetih nalog:

1. Fizično zavarovanje premoženja.
2. Delo vratarsko-čuvajske službe.
3. Izvajanje požarno varstvenih predpisov.
4. Izvajanje preventivne in izobraževalne dejavnosti.
5. Izvajanje predpisov o družbeni samozaščiti.
6. Obravnavanje tatvin v DO.
7. Tujci v naši DO.
8. Arhiviranje in shranjevanje naših dokumentov.
9. Vzdušje v DO in medsebojni odnosi.

Poleg naštetih nalog bodo na svetu obravnavane še ostale teme, ki se bodo pokazale kot akutne v določenem trenutku.

O vsem tem bomo v vsaki številki našega glasila »Dekorativna« podrobneje poročali. Od vseh zaposlenih pa pričakujemo tesnega in plodnega sodelovanja.

Bogo Reisp

APRILSKA RAZSTAVA — MOJ HOBY

Od 19. aprila do 3. maja je bila v dvorani nad jedilnico v Dekorativni razstava najrazličnejših izdelkov, ki jih izdelujejo oz. zbirajo naši delavci v prostem času za razvedrilo.

Razstava je imela naslov »moj hoby« in je bila pravo prijetno presenečenje.

Mladinci so koristno uporabili naše razstavne vitrine, kjer so postavili na ogled številna ročna dela delavk, zbirke znamk, obeskov za ključe, značk. Tudi nekaj lepих pesmic je bilo vmes in nekaj likovnih izdelkov ter fotografije. Najbolj sem občudovala pisano razstavo umetelno vezenih in kvackanih prtov in prtičkov, ki zahtevajo spretno roke, ostre oči in veliko časa.

Med vsem razstavljenim pa je nekako izstopala na bel papirček zapisana pesmica tovarišice Uzunovičeve, ki jo danes objavljamo.

B. Ž. J.

Zelene doline

Zelene doline šaljem,
vjetra pjesmu
nosim u srcu,
šapčem u noć
s tobom rjeka daleka
i čekam jutra plamena
da se vrata u ljeto zamrzlo.

Čekam, a dani mi kažu,
prolaznost je bre,
ne vraća se maj,
i sivilo posljuje njega
slično je ludilu.

Nema misli,
ni svjetlosti,
staze sve nikamo ne vode.

O, ja znam, i dalje
blistačeš mala rijeko
sred vrbaka rosnih
i u ludilu svom
što sve više me odnosi,
još uvijek ću sanjat tvoj
i vjetra pjesmu preko žitnih
njiva.

Pepeo sunca u kosi mojoj plače,
eho mrtvih jutara odzvanja
mračnom tminom krvi.

Sablasi ustavljaju
mrtve korake u nikud.
Žive sablasi.
Sunčana brda djetinjstva!

*

Tihe večeri još i sad
u meni sjaje
sjajem zvijezda nad bregovima
mojim,
i tiha pjesma kojom si me zvao
kroz svileni veo mirisnih sućona
još bruji kroz daljine, maglom
zastrte.

Pod malim brjegovom
još uvijek jednako sniva,
dolina tiha i u njoj najljepši
građ.
I pjesma koju bi samo mojom
zvao
pratiče uvijek korake povratka.
Uzunović Jagoda

NAPOVED VREMENA ZA JUNIJ 1976

Od 1.—13.

V teh dneh je malo izgledov za sončne dneve. Nizki atlantski zračni tlak bo vplival na vreme pri nas.

Morski zrak bo pritekal izmenoma vlažen in topel ali pa hladen — to bo povzročalo zlasti v gorskih predelih in višjih legah dež.

Med 8.—11. junijem utegne priti v gorskih legah celo do sneženja, v nižjih legah pa do pozeb.

Dnevne temperature se bodo gibale okrog 16°C.

15.—19.

Kratkotrajno izboljšanje vremena z nekoliko višjimi temperaturami, sončni dnevi do 18. junija z naraščajočo pooblačitvijo od zahoda.

20.—23.

Nastopi spremenljivo nevihtno vreme, ob sončnih intervalih izredno vroče.

24.—30.

Vlažni topli zračni tokovi, ki bodo pritekali z Atlantika, bodo povzročili izdatno deževje. V tem obdobju je precejšnja verjetnost poplav. Zlasti bo kritično vreme med 27. in 30. junijem.

OB 40-LETNICI SLOVENSKE TEKSTILNE STAVKE

Za praznične majske dni je izšla knjiga Franca Hriberška, ki jo je delovna organizacija Dekorativne izdala v počastitev 40-letnice slovenske tekstilne stavke.

Knjiga je sestavljena iz treh povezujočih se delov. V prvem delu nam avtor razgrne pregled nad zgodovino tkalstva, preide na razmere in začetek tekstilne industrije v stari Jugoslaviji in Sloveniji, ter opredeli socialno-ekonomske razmere v tekstilni industriji v Sloveniji med prvo in drugo svetovno vojno.

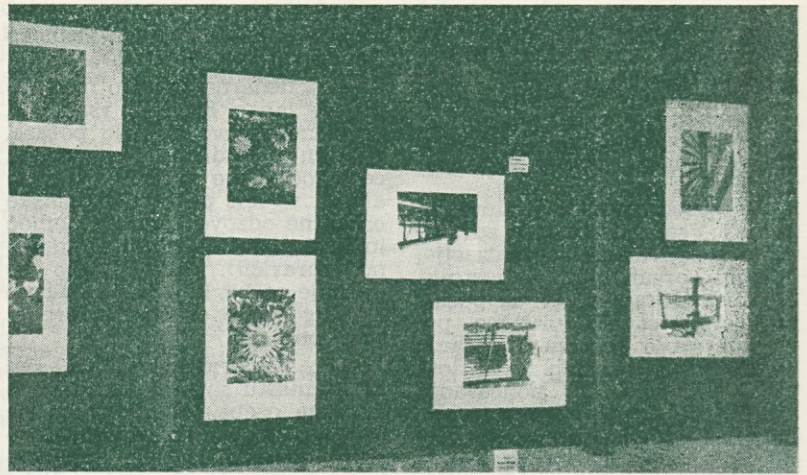
V drugem delu obravnava razmere tik pred stavko leta 1936 in v času stavke ter po njej.

Zadnji del publikacije zajema nekaj pripovedi, izvlečkov iz pogovorov in življenjepisov znanih revolucionarjev — tekstilcev.

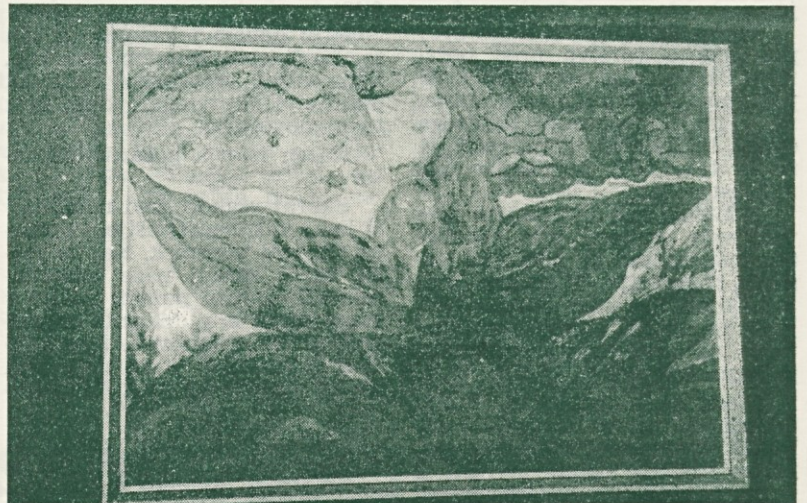
Vsekakor sta zanimiva tudi slikovni material in faksimili zapisnikov lastnikov Eislerja in Store.

(prihodnjič — še o knjigi: Hriberšek Franc)

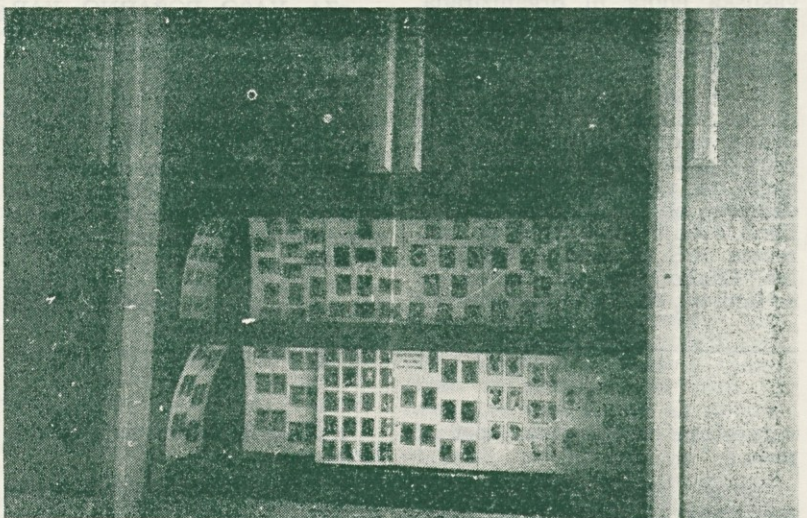
B. Ž. J.

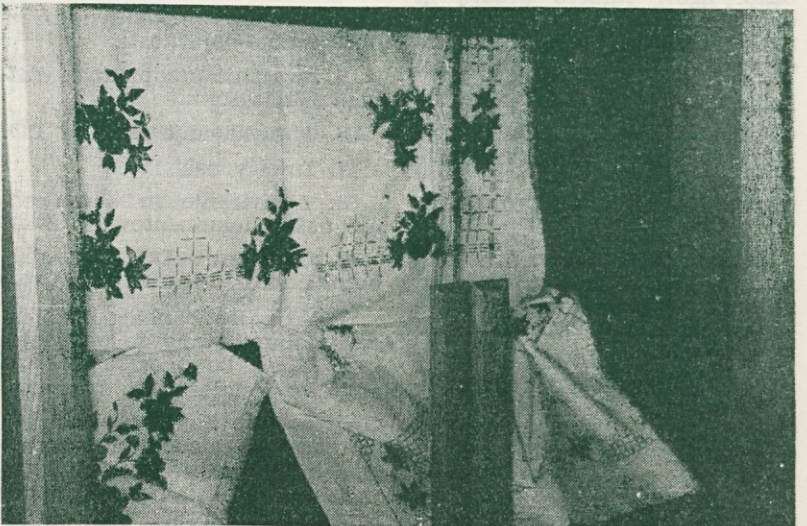
Razstavljenе fotografije

Tudi amaterske slike so bile zanimive

Zbirke značk, znamk in obeskov so bile zelo lične

Ročna dela so presenečala z natančno izdelavo

ZA RAZVEDRILO

Fran Milčinski

Zaljubljena zgodba županovega sina

Butalski župan je imel sina, poznalo se je sinu, kakšnega je rodu. Ime mu je bilo vsak dan Jakec, ob nedeljah Jakopé.

Pa je bila nedelja in je šel Jakopé v sosednje Tepanjce pokušat, kakšen kruh peko tamkaj. Sredi poti je stala graščina — hišam, ki so zidane v nadstropja, pravijo Butalci graščine, ljudje v graščinah so jim vsi vprek grofje. Pa je sedela pred graščino mlada grofica, lepa je bila kakor milijon petelinov in še ljubo sonce ni moglo drugače, nego je kar plametelo od ljubezni, in je imela grofica razpet rdeč sončnik, da se je branila njegovi poljubov.

Kaj tako lepega Jakopé še ni videl vse žive dni in se je ob tem pogledu vnelo srce tudi nje-

mu in ni odslej zamudil nobene nedelje, da ne bi prišel mimo, in še je dejal, tudi za naprej da je ne bo, razen če bi se usipala iz oblakov zabeljena kaša — zabeljena kaša preživo škoduje obleki.

Pa je mimo prihajal Jakopé nedeljo za nedeljo in je včasih videl prelepo grofico, včasih je videl njeno sestro, včasih njuno mojskro, pa je zalegla njegovemu srcu ta kakor ona, ker jih ni ločil, rdeče sončnike pa so imele vse tri.

Tako je hrepenel sedem dolgih let in bi bil od samega hrepenenja shujšal nič koliko, ako mu ne bi bila jed dišala tako neusmiljeno, a je bilo jedi, hvale boga, dovolj pri hiši.

V osmem letu pa se je zgodilo, da je Jakopé prelepo grofico srečal sredi v Tepanjcah, namenjena je bila v cerkev. Kočija pa je čakala kraj ceste.

Prevzelo je Jakopeta in je stopil pred njo in dejal: »Pre-cartana grofica, kaj vam povem: jaz sem županov Jakopé — že sedem let, osmega pol hrepenim za vami!«

Pa ga je pomerila grofica od glave do tal in morebiti niti ni bila grofica, nego je bila le njena sestra ali njena mojskra, rdeči sončnik pa je imela, in je dejala: »Butalo iz Butal, kdo ti je dovolil, hrepeneti za menoj! Poberi se mi z luči!«

Vzdihnil je Jakopé: »Joj meni nesrečniku, zakaj sem ji razodel, da hrepenim za njo. Če bi bil molčal, lahko bi hrepenel za njo še sedem let!«

KULTURA

IVAN CANKAR

Martin Kačur

Življenjepis idealista

(odlomek)

Rosen in blaten je prišel Martin Kačur v poštno gostilnico.

»Ali pojde kmalu pošta v Zapolje?«

»Kmalu! Čez pol ure!« je odgovoril zaspani krčmar.

Kačur je sedel za mizo in si je naročil žganja in kruha. Veliko culo, ki jo je nosil na krepki gorjači preko rame, je vrgel na klop.

Ves njegov rdeči, zdravi obraz je bil še poln svežega jesenskega jutra, polne so ga bile njegove rosne, vesele oči. Dolgo romanje je imel za seboj, dve trdi uri; lic in obleke se je še držala rezka megla in temna zora.

Z velikim hrupom je stopil v gostilnico debel, postaren človek; že v septembru je bil oblečen v dolg, težak kožuh in črno kučmo je imel na glavi. Tolstoličen je bil in neobrit; gledal je osorno izpod košatih, osivelih obrvi. Krčmar ga je pozdravil s posebno spoštljivostjo in mu je prinesel žganja, gnjati in kruha.

»Kaj še ne bo Jerneja?«

»Bil je že tukaj, pa je šel na pošto.«

Debeli gospod je popil in pojedel in se je ozrl na Kačurja. Razmotril mu je obraz, premeril mu je obleko in je spoznal, da je človek boljše sorte.

»Kam pa vi?«

»V Zapolje.«

»Kaj pa boste tam?«

»Učitelj.«

»Hm!«

Pogledal je Kačurja še bolj natanko, in če bi Kačur ne bil imel rosnih oči, bi bil spoznal v pogledu debelega gospoda sočutje in škodoželjnost.

»Tudi jaz sem iz Zapolja!« je pripovedoval debeli gospod in si je trebil zobe. »Zdravnik sem tam. Preklete gnezdo je to, ni hujšega na svetu! Ne rečem nič: kraj je lep; da bi le ljudi ne bilo!«

Kačur se je nasmehnil.

»Vsi govore tako! Tudi jaz, če govorim o svojem rojstnem

kraju, pravim: lep je, da bi le ljudi ne bilo! In vendar so tisti ljudje blagi in spoštovanja vredni in vsi ljudje so blagi!«

Zdravnik je zalučal zoborebec na tla, oprl je komolca ob mizo in se je ozrl zelo osoren na Kačurja.

»In tak prihajate k nam?«

»Kakšen?« se je prestrašil Kačur.

»Tak tepec, ne zamerite! — Vsi ljudje so blagi! Boste kmalu videli, kako so blagi. — Noben človek na svetu ni blag, tudi vi ne in tudi ne jaz! Pa kaj bi tisto! — Naravnost vam rečem, zato ker ste mlad in spodoben človek: bodite oprezni, oprezni, stokrat oprezni, in hinavski, hinavski, stokrat hinavski, ko pridete v Zapolje! Nič drugega vam ne rečem!«

»Bog vedi, kaj je tam doživel!« si je mislil Kačur in zanimal ga je debeli zdravnik.

»Zdaj ste me pogledali, prijatelj, na tak način, kakor gledajo dandanašnji mladi ljudje nas starce: ne pozna več ljudi, ne pozna več časa! Ampak, fant, stvar je drugačna! — Žganja, Jurij! — Drugačna je stvar! Ali si morete misliti, da sem bil še pred desetimi leti velik govornik na taborih? Da sem se boril za naše narodne pravice? Da sem bil zapisan v črnih bukvah politične policije? Ne? Seveda ne! Debel sem! Jaz pa vam rečem: videli boste tam ljudi, še bolj komodne, še bolj lene ljudi, ki so še veliko bolj debeli kakor jaz in ki niso bili zapisani nikoli v črnih bukvah, ki jih noben cesarskokraljevi postrani ne gleda in ki so vendar, Bogu se usmili, zaslužni in imenitni rodoljubi! Niso bili na taborih, bili so v kanclijah, in vedno bi se jim moral odkrivati dandanašnji, če bi hotel!«

Zdravnik je pljunil debelo na sredo izbe. Kačur pa se je smehljaj veselo v svojem srcu: glej, staro rodoljubje, taborniško, navivno, nesebično!

»Pa vendar ste ostali tam, gospod!«

Zdravnik je pogledal jezno.

»Kje pa bi ostal? Kaj mislite, da je kje drugod kaj drugače? Če je potrebno, da živi človek v gnoju, je najbolje, da živi zmemor v istem gnoju. Zakaj vsak gnoj smrdi, najbolj pa od začetka; pozneje se ga človek privadi!«

»Veliko je izkusil!« je pomislil Kačur in skoraj zasmilil se mu je zdravnik.

»Mladi ste še, v službo se npravljate — ali je v Zapolju vaša prva služba?«

»Druga je. V Kotlini sem bil prej, pa sem se nekaj sprl z županom in izjedel me je stran. Nič mi ni šal, prava kolina je bila!«

»Tako! Z županom ste se sprli! — No, glejte, mladi ste še in naukov potrebni. Zato vam rečem in zapomnite si dobro, če hočete živeti v miru v Zapolju in z vsem svetom: ne sprite se nikoli z nikomer, in če kdo poroče, da ima osel zeleno dlako, mu odgovorite: Pa še kako zeleno! — Nadalje: ne vtikajte se v stvari, ki vas nič ne brigajo! Ali ste tam, v tisti Kotlini ljudstvo izobraževali?«

»Poizkusil sem!« je zardel Kačur. »Zato sva se bila sprla z županom. In z župnikom tudi.«

»Veste že torej iz izkušnje, da poučevanje ljudstva ni dobro in koristno opravilo. Ogibajte se ga

torej, v Zapolju se ga še celó ogibajte, zakaj tam je ljudstvo pouka potrebno kakor nikjer drugod in lahko bi vas izkušnjavec zapeljal. Nevarno je, če se zameri človek županu, še bolj je nevarno, če se zameri župniku. Razžalite Boga in vam bo odpustil, razšalite župnika in predstavili vas bodo. Pustite torej ljudstvo na miru Ali se ženite?«

»Ne!« se je začudil Kačur. Poslušal je zdravnika in bilo mu je, kakor da stoji v plohi.

»Ne ženite se nikoli in sploh se ogibajte žensk kolikor najbolj mogoče; zakaj učitelj ste. Še navaden človek, kakor sem jaz, ima z ženskami bridke izkušnje — jaz sem namreč oženjen — učitelju, ki se ženi, pa bi bilo bolje, da bi si obesil mlinski kamen okoli vratu ter se potopil v globočino morja. Zatorej: ne ženite se! — Ali ste pevec?«

»Sem.«

Kronika

VSTOPI:

Bricej Marko, apretura
Cvijanović Ivo, barvarna preje
Cvetko Milan, šivalnica

IZSTOPI:

Hribar Marjan, izjava delavca
Kosmač Teodor, izjava delavca
Marinković Dušan, izjava delavca
Tančič Dragica, izjava delavke
Vencelberger Boris, izjava delavca
Jakša Terezija, upokojitev
Pečenik Ivanka, upokojitev
Zalac Franjo, v preizkusni dobi
Vučko Ivan, hujša kršitev obveznosti
Selman Emil, v preizkusni dobi

POROKE:

Štupar Franc
Rizman Alojzija, por. Štupar
Ribič Francka, por. Murn

ROJSTVA:

Rožnik Marija — sin
Balent Vjekoslava — hči
Prosen Rozalija — hči
Lucevič Hajro — sin
Mavsar Alojz — hči

DELOVNI JUBILEJI:

po 10 let: Rožič Jožef,
po 15 let: Kristan Marija
po 20 let: Franc Kristina, Nikolič Matilda, Uhan Angela
Pismena opozorila je prejelo 19 delavcev.

ZAHVALE

Ob bridki izgubi moje drage mame, se delovni skupnosti in sodelavkam zahvaljujem za darovano cvetje, izraženo sožalje ter spremstvo na njeni zadnji poti.

ŠTEFKA PETERNELJ

Ob smrti mojega dragega očeta, se iskreno zahvaljujem kolektivu »Dekorativne« za sprejeti denar namesto venca in za izrečeno sožalje.

PAPEŽ ANGELCA

V koledarskem letu je precej praznikov, ki so velikega pomena in jih je zato treba tudi primerno proslaviti. V počastitev delavskega praznika, praznika dela, smo v našem podjetju odigrali šahovski turnir.

Turnirja se je udeležilo 14 šahistov, kar je razveseljivo, kajti doslej so se odigrali turnirji le s polovično udeležbo. Nekaj stalnih šahistov se tekmovanja ni udeležilo, zato računamo, da jih bo na prihodnjih sre-

čanjih še več, kar je tudi zaželjeno. Končni rezultati so pokazali naslednji vrstni red naših najboljših:

1. Petronijević Vasilič
2. do 3. mesto si delita Cedilnik Franci in Resnik Emil
4. Gajič Branko

Prva štiri mesta smo tudi nagradili z našimi izdelki. Ostali pa smo si razdelili naslednja mesta do zadnjega, kar je razvidno iz tabele rezultatov.

Strelstvo je ena izmed športnih panog, ki se izraža v obliki športnih tekmovanj, bistveneje pa pomena pa je kot šola za ljudsko obrambo in družbeno samozasčito. Strelska zveza Slovenije je na svoji 17. skupščini poudarila, kako važno je pravilno pojmovanje in vrednotenje strelskega športa ravno pri prikazovanju njegove velike vloge za krepitev obrambnih sposobnosti strelcev in vseh občanov. Zato bi morali biti agilnejši in

čala liga, tekmovanje z vsemi strelskimi družinami v občini Lj.-Šiška. Streljali smo z zračnimi puškami na 400 možnih točk, to je — s 40. strelci v stoječem položaju, brez naslona. Končna uvrstitev še ni znana. Lahko pa vam posredujem rezultate, ki smo jih dosegli med tekmovanjem v ligi.

Rezultati:
Prejšnji mesec smo se udeležili tudi občinskega prvenstva z zračno puško v vojašnici Prole-

ŠAHOVSKI TURNIR																	
V POČASTITEV PRAZNIKA DELA 1. MAJ																	
Dne 5. 5. 1976.																	
Ime	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	Skup. točk.	Uvrst.
JENKO MIHA	0	0	0	0	0	1	1	0	1	1	1	1	1	0	0	5 1/2	VII. - VIII.
MARŠIČ ALOJZ	1	0	0	1/2	0	0	0	0	1	1	0	1/2	0	0	4	XI.	
PETRONIJEVIČ VASILIJ	1	1	1	1	1/2	1	1	1	0	1	1	1	1	1	11 1/2	I.	
GAJIČ BRANKO	0	1	0	1	1	1	1	1	1	0	1	0	0	0	9	IV.	
ŠINKOVEC EMIL	1	1/2	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	4 1/2	IX. - X.	
CEDILNIK FRANCI	1	1	0	0	1	1	1	1	1	1/2	1	1	1	1	10 1/2	II. - III.	
PREZELJ IVANKA	0	1	1/2	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	4 1/2	IX. - X.	
LAKNER STANE	0	1	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	3	XII. - XIII. - XIV.	
ŽUNIČ REFIK	1	1	0	0	1	0	1	1	1	0	0	0	0	1	7	VI.	
HODA SEČERI	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	1	0	1	3	XV. - XVI. - XVII.	
VODUŠEK JANEZ	0	0	1	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	3	XVIII. - XIX. - XX.	
RESNIK EMIL	1/2	1	0	1	1	1/2	1	1	1	1	1	1	1	1	10 1/2	II. - III.	
PLEMENIČ BRANKO	0	1/2	0	0	1	0	1	1	1	0	1	0	0	0	5 1/2	VII. - VIII.	
BERTONCELJ PETER	1	1	0	1	1	0	1	1	0	0	1	1/2	1	1	8 1/2	V.	

Iz te tabele lahko razberete, da naše šahiranje ni samo borba za čimboljšo uvrstitev, temveč želja, da se čimveč članov naše delovne skupnosti vključuje v športnem in družabnem življenju. Zato upam, da boste tudi ostali, ki imate še pomisleke, če ste zadosti dobri šahisti, prestopili to mejo in se bomo na naslednjih turnirjih srečali.

Vsako leto se pomerimo v športnih igrah tudi s podjetji

Svilanitom iz Kamnika in z Induplati iz Jarš. Letos je organizator tega srečanja, ki bo predvidoma ob koncu meseca junija, naše podjetje. Da bomo čim boljše pripravljene, bo pred tem srečanjem organizirano še tekmovanje med TOZD Dekorativne. Najbolje uvrščeni šahisti — posamezniki — bodo zastopali naše podjetje v troboju Svilanit — Induplati — Dekorativna.

Ivanka Prezelj

Ime	Litostroj	Agrostroy	ZRVS	Proleterjem	Taborom	Lokomotivo	DŽS	Colorjem
Vilfan Marjan	293	301	283	293	298	308	—	—
Maraš Božo	277	294	246	—	282	284	316	—
Verstovšek V.	285	265	300	296	272	246	288	—
Plemenič Branko	300	329	290	278	306	289	297	—
Banjaž Zlatko	290	267	—	278	278	287	291	—
Klančar Marinka	250	281	279	275	283	278	—	—
Zavašnik Stane	300	287	256	296	304	—	262	—
Konjar Viktor	291	284	303	283	289	317	289	—
Prezelj Ivanka	272	256	293	283	297	274	308	—
Gregorčič Izidor	207	264	268	266	230	289	272	—
Pečolar Hilda	—	—	271	298	—	282	266	—
Peklaj Peter	—	—	—	—	—	—	288	—

izboriti strelstvu vidnejše mesto v prednostni razvrstitvi športnih panog na področju vrhunkega športa, tako v občinskem kot republiškem merilu.

V našem podjetju deluje Strelska družina Dekorativna. V času svojega obstoja je sodelovala na raznih občinskih prvenstvih, na tekmovanjih z drugimi tekstilnimi podjetji, v prejšnjih letih pa je organizirala tudi več strelskih tekmovanj v samem podjetju.

Ravno v tem času se je kon-

ter v Sentvidu. Našo strelsko družino sta zastopali dve ekipi — moška in ženska. V ženski konkurenci se je naša ekipa uvrstila na prvo mesto, obenem pa je Ivanka Prezelj dosegla prvo mesto, s čimer je dobila možnost za prijavo na republiško tekmovanje z zračno puško. Tam je tudi tekmovala, rezultati še niso znani, vendar je po predvidevanjih njena uvrstitev nekje v sredini — od približno 100 tekmujočih.

Ivanka Prezelj

Domovina, si še kakor zdravje?

Pri Založbi Borec je pravkar izšla knjiga Petra Likarja, ki nosi prav tak naslov, kot je naslov tega sestavka. S tem delom dobivamo Slovenci novo razširjeno in poglobljeno informacijo o našem okolju. Avtor, znani TV komentator Peter Likar, je po vsej Sloveniji zbral stotine primerov onesnaženja okolja, ki ponekod prerašča že v pravo katastrofo. V osnovi se je pretežno oslanjal na podatke naših in tujih raziskovalcev, ki se ukvarjajo s posameznimi področji, potem pa je okrog tega jedra nanizal žive primere, ki jih je ilustriral s pripovedovanjem prizadetih ljudi, družbenopolitičnih delavcev in z lastnimi opazovanji ter ugotovitvami. Naravnost leksikografsko poznavanje problema, poznavanje ozadij, želja po izboljšanju ogroženega okolja, navajanje primerov, ko je bilo okolje rešeno pred onesnaževanjem, hkrati pa brezkompromisno do nekaterih krivcev dajejo delu še

poseben pečat. Knjiga je napisana s spretno roko novinarja in bralca pritegne, da je ne odloži, dokler je ne prebere. Mnogi med tistimi, ki so knjigo že prebrali, so jo poimenovali kar kriminalka o našem okolju.

V takem okolju sta avtor in fotografski mojster ing. Marjan Smerke posnela marsikatero fotografijo. Knjiga je opremljena s približno 120 barvnimi in črno-belimi fotografijami, ki sam tekst več kot zgovorno dopolnjujejo.

Avtor obravnava ogroženost zemlje, vode, krasa, gramoznic, živali, hrane — vsega, kar nas obdaja in na kar ljudje dostikrat še pomislimo ne, da je v nevarnosti. Vsi obravnavani problemi zadevajo Slovenijo. Avtor le poredko sega v druge republike ali na širša območja.

Knjigo bi moral imeti vsak občan, ki mu ni vseeno, kaj je sojeno našemu okolju, predvsem

pa bi jo morali imeti tisti, ki se že po naravi svojega dela ukvarjajo ali pa bi se morali ukvarjati z bojem proti onesnaževanju okolja: delavci v industriji, delegati, delavci v organizacijah javne uprave in šol. Bolj, ko se dviga življenjski nivo, bolj je ogroženo človeško okolje, hkrati s tem pa raste tudi zaveščenost občanov in skrb, da bi okolje vendarle zavarovali in ga ohranili.

Če ob vsem, kar nam to branje nudi, zanemarimo včerajšnji ali današnji dan, ta trenutek (čeprav tega eonstavno ne moremo) in se ozremo malček naprej in se spet zamislimo nad vprašanjem okolja, ki je naš skupen problem, šele tedaj se prav zavemo, da nam v usodnih časih onesnaženo okolje ne bo zaveznik, temveč velik sovražnik. Prenekateri se še predobro spominjo, ko so se morali odpovedati požirku vode na dolgem pohodu, ker je bila voda okužena. Strupi in odplake nam še bolj zmanjšujejo vire. Med NOB je bila umazanija šteta med sovražnike, posebej še, ker ni bilo dovolj zdravil. In kako bo jutri? Potrebne so nam čiste podzemne jame, gore, gozdovi, naravna zavetišča in skladišča. Zaled-

je je naš prostor gibanja in življenjski vir v času miru in v času vojne.

O vsem tem in še o mnogem govori ta knjiga. Knjiga, ki je naša vest. Knjiga, ki nas uči. Knjiga, ki je vredna branja. Knjiga — za danes in za jutri. To je branje, ob katerem se šele prav zavemo, kako daleč smo že zabredli in kaj nas šele čaka, če si ne bomo vsi skupaj še bolj prizadevali, da pride do streznitve v našem mišljenju in v povsem praktičnem delovanju. Seveda pa to ni nobeno črno-gledano pisanje. Avtor s pozornostjo opiše vsak pozitiven premik, ki ga je bilo moč zaslediti zadnja leta.

Uvod h knjigi »Domovina, si še kakor zdravje?« je napisal predsednik komiteja za varstvo okolja in podpredsednik izvršnega sveta SR Slovenije dr. Avgustin Lah.

Knjigo naročite tako, da izpolnite objavljeno naročilnico, jo izrežete in nalepite na dopisnico, ki jo naslovite na naslov: ZALOŽBA BOREC, knjigotrški oddelk, 61000 Ljubljana, Miklošičeva 28/I.

Cena: 250 dinarjev. Naročnino lahko poravnate v treh, dveh ali enem obroku.

Na podlagi 106. člena Ustave SFRJ in 131. člena ustave SRS, 48. člena Zakona o konstituiranju organizacij združenega dela in njihovem vpisu v sodni register in 107. člena Samoupravnega sporazuma o združevanju, so delavci TOZD in delovne skupnosti skupnih služb na svojih zborih dne 19. 4. 1976 z večino glasov vseh delavcev v posameznih TOZD in delovni skupnosti skupnih služb sprejeli naslednji

STATUT

delovne organizacije DEKORATIVNA, Tovarna dekorativnih tkanin, Ljubljana, Celovška 280, n. sol. o.

I. SPLOŠNE DOLOČBE

Vsebina statuta

1. člen

S tem statutom se urejajo:

1. odnosi in vprašanja za katera je s samoupravnim sporazumom o združevanju določeno, da se bodo podrobneje uredila s statutom,

2. odnosi in vprašanja za katera je z zakonom ali drugim predpisom določeno, da se uredijo s statutom,

3. odnosi, ki niso urejeni s samoupravnim sporazumom o združevanju in so skupnega pomena za delovno organizacijo kot celoto.

Firma in sedež delovne organizacije

2. člen

Firma delovne organizacije je DEKORATIVNA, Tovarna dekorativnih tkanin, Ljubljana, Celovška 280, n. sol. o.

Skrajšana firma je DEKORATIVNA, Ljubljana, n. sol. o.

Sedež delovne organizacije je v Ljubljani, Celovška 280.

Sestava delovne organizacije

3. člen

Delovna organizacija se sestoji iz naslednjih TOZD:

1. Surova tkanina, Ljubljana, Ljubljana, Celovška 280, n. sol. o.,
2. Gotova tkanina, Ljubljana, Ljubljana, Celovška 280, n. sol. o.,
3. Energetika in vzdrževanje, Ljubljana, Ljubljana, Celovška 280, n. sol. o.

V sestavi delovne organizacije je tudi delovna skupnost skupnih služb, ki je organizirana za opravljanje poslov, ki so skupnega pomena za temeljne organizacije.

TOZD iz 1. odstavka tega člena so se združile v to delovno organizacijo s sklenitvijo samoupravnega sporazuma o združevanju, katerega predlog so sprejeli v njih združeni delavci s predpisano večino dne 22. 1. 1976 in ki so ga njihovi pooblaščenca podpisali dne 26. 1. 1976 in s sklenitvijo samoupravnega sporazuma o razdelitvi sredstev, pravic in obveznosti delovne organizacije, katerega predlog so sprejeli v njih združeni delavci s predpisano večino

in ki so ga podpisali njihovi pooblaščenca dne 1976.

4. člen

Delovna organizacija ima svoj pečat naslednje vsebine:

Dekorativna, Tovarna dekorativnih tkanin, Ljubljana, Celovška 280, n. sol. o.

Za potrebe posameznih služb ali delovnih enot je v uporabi več pečatov, ki so oštevilčeni.

5. člen

Vsaka TOZD v sestavi DO ima svoj pečat.

Vsebino in obliko pečata TOZD določa statut TOZD.

6. člen

Varstvena znamka DO je črka »d« oranžne barve.

Poslovni predmet delovne organizacije in glavne dejavnosti TOZD

7. člen

Poslovni predmet delovne organizacije sestavljajo glavne dejavnosti vseh TOZD v sestavi delovne organizacije in naslednje dejavnosti, ki so izključni poslovni predmet delovne organizacije:

— nakup surovin in reprodukcijskega materiala za TOZD in materiala za opravljanje dejavnosti delovne skupnosti skupnih služb,

— prodaja na debelo vseh izdelkov TOZD in tudi tujih predelanih, obdelanih izdelkov ter storitev,

— opravljanje zunanje trgovinskega poslovanja z izvozom in uvozom za lastne potrebe in atestiranje uvoznih tekstilnih izdelkov za lastne potrebe za prejo in sukanec vseh vrst, sestav in zavojev.

8. člen

Glavne dejavnosti TOZD:

»Surova tkanina«, Ljubljana, Ljubljana, Celovška 280, n. sol. o.

— previjanje, sukanje, snovanje, navijanje preje,

— barvanje, beljenje, fiksiranje, sušenje preje,

— tkanje žakardskih tkanin, listnih tkanin, epinglejev in plišev,

— pletenje,

— prodaja prostih zmogljivosti za barvanje, beljenje, previjanje in drugo tretjim osebam.

»Gotova tkanina«, Ljubljana, Ljubljana, Celovška 280, n. sol. o.

— barvanje tkanin,

— apretiranje, sušenje, raztezanje, likanje, raztepanje, striženje, desšeniranje ter vsa dokončna obdelava tkanin,

— popraviljanje tkanin, šivanje, konfeksioniranje,

— izdelovanje ročnih tkanin, okrasnih blazinic, preprog, tapiserij,

— maloprodaja gotovega blaga,

— prodaja vseh prostih zmogljivosti tretjim osebam.

»Energetika in vzdrževanje«, Ljubljana, Ljubljana, Celovška 280, n. sol. o.

— opravlja vzdrževalna, remontna in adaptacijska dela,

— preskrbuje vso potrebno energijo,

— opravlja investicijsko dejavnost po potrebi v okviru planov delovne organizacije in v skladu z zmogljivostmi s katerimi razpolaga,

— prodaja proste zmogljivosti tretjim osebam.

II. DELOVNA SKUPNOST SKUPNIH SLUŽB

9. člen

Delovna skupnost skupnih služb, ki opravlja skupne posle in zadeve za vse TOZD in za delovno organizacijo kot celoto sestavljajo:

— služba za kadrovske splošne zadeve,

— tehnična služba,

— prodajna služba,

— nabavna služba,

— razvojna služba,

— EOP,

— služba kontrole kakovosti,

— gospodarsko finančna služba.

Posamezno službo iz 1. odstavka tega člena vodi in za njeno delo odgovarja direktor oz. vodja službe. Delovna mesta direktorjev oz. vodij služb so vodilna delovna mesta, ki so podvržena reelekciji.

Mandat vodilnih delavcev traja 4 leta. Po preteku mandatne dobe je vodilni delavec lahko ponovno imenovan.

Delavce na vodilna delovna mesta iz prejšnjega odstavka tega člena imenuje delavski svet delovne skupnosti skupnih služb na predlog razpisne komisije in v soglasju z delavskim svetom delovne organizacije.

10. člen

V kadrovske splošne službe spadajo naslednja delovna področja:

— analiza delovnih mest,

— kategorizacija in sistemizacija delovnih mest,

— planiranje in izobraževanje strokovnih kadrov,

— analiza problemov obstoječega kadra,

— kadrovanje,

— kadrovska evidenca s prijavo — odjavno službo,

— fizično zavarovanje objektov,

— vložišče s kurirsko službo,

— družbena prehrana,

— informativna dejavnost,

— strojepisje, razmnoževanje in fotokopiranje,

— izobraževanje in usposabljanje kadra v delovni organizaciji,

— racionalna zaposlitev in pravilna razmestitev na delovna mesta,

— analiza medsebojnih odnosov med delavci,

— analiza za izvajanje učinkovitejšega sistema nagrajevanja,

— sistematično varstvo delavcev, žena, mladine in invalidov,

— nudenje strokovne pomoči družbenopolitičnim organizacijam,

— priprava osnutkov samoupravnih normativnih aktov,

— reševanje sporov iz dolžniško-upniških in drugih razmerij,

— sodelovanje pri sklepanju pogodb,

— po pooblastilu zastopanje pred sodiščem in drugimi organi,

— organizacija administrativno tehničnega poslovanja samoupravnih organov.

11. člen

V kadrovske splošne službe so naslednje službe:

— kadrovski,

— izobraževalni,

— informativni,

— pravni,

— varstvo pri delu,

— za socialno dejavnost in

— obrat družbene prehrane.

12. člen

Kadrovske splošne službe vodi in za njeno delo odgovarja direktor kadrovske splošne službe, ki mora poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje:

— visoka ali višja šolska izobrazba pravne, organizacijske, sociološke ali psihološke smeri,

— 3 leta delovnih izkušenj na ustreznem delovnem mestu,

— znanje enega izmed svetovnih jezikov,

— družbenopolitična in moralno etična neoporečnost.

13. člen

Tehnična služba opravlja naslednje naloge:

— sodeluje s prodajno službo pri izdelavi predloga proizvodnega plana,

— sestavlja proizvodni del predloga gospodarskega plana, operativnih planov,

- sestavlja normative časa, materiala in delovne sile,
- spremlja potek proizvodnje in izpolnjevanje planskih zadolžitvev.

S področja operativne priprave dela:

- planiranje proizvodnje ob optimalnem izkoriščanju proizvodnih kapacitet po TOZD,
- razpisovanje materiala za realizacijo proizvodnega plana,
- spremljanje poteka proizvodnje in izpolnjevanje planskih nalog,

- evidentiranje izvršenih planskih zadolžitvev, izkoriščanje kapacitet ter ostalih kazalcev za spremljanje nejasnosti na področju produktivnosti, racionalizacij in zniževanja stroškov,
- izdelava internih in eksternih poročil.

S področja tehnološke priprave dela:

- izdelava in dokumentiranje tehnoloških postopkov za izdelavo posameznih proizvodov in njihovih sestavnih delov,
- spremljanje tehnoloških postopkov, analiziranje le-teh ter priprava predlogov za racionaliziranje v smislu zniževanja stroškov,
- priprava in vzdrževanje datoteke strukture proizvodov in vseh ostalih podatkov za elektronsko obdelavo,
- priprava, spremljanje porabe in korekcija vseh internih obrazcev in kartotek,
- izdelava kalkulacij vseh proizvodov in storitev,
- pripravljane cen in dokumentacije v zvezi s cenami usklajeno z zakonskimi predpisi s tega področja,
- priprava podatkov za mesečni obračun proizvodnje.

S področja študija dela:

- uvajanje in spremljanje novih in premeščenih delavcev,
- priprava delovnih normativov,
- spremljanje in dokumentiranje produktivnosti na vseh fazah, kjer je možno meriti delovni učinek,
- analiziranje obstoječih in oblikovanje novih metod dela za doseganje čim boljšega učinka na proizvodnih, režijskih in upravnih delovnih mestih.

14. člen

Tehnično službo vodi in za njeno delo odgovarja vodja tehnične službe, ki mora poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje:

- visoka ali višja šolska izobrazba tekstilne ali organizacijske smeri,
- 5 let delovnih izkušenj na ustreznem delovnem mestu,
- znanje enega od svetovnih jezikov,
- družbenopolitična in moralno etična neoporečnost.

15. člen

Prodajna služba opravlja naslednje naloge:

- planira in izvaja ekonomsko propagando,
- planira prodajne stroške,
- planira prodajne pogoje,
- izvaja prodajo izdelkov doma in v tujini,
- samostojno ali preko predstavnikov delovne organizacije komunicira s kupci,
- proučuje prodajne poti in spremlja prevozne stroške,
- pripravlja prodajno dokumentacijo,
- evidentira, kontrolira in rešuje reklamacije kupcev,
- normira zaloge gotovih izdelkov,
- izbira, razvršča in analizira kupce,
- kontrolira in analizira delo predstavnikov delovne organizacije,
- planira prodajne cene,
- planira distribucijske kanale.

16. člen

Za izvršitev nalog iz prejšnjega člena tega statuta ima prodajna služba naslednje oddelke:

- oddelek domače prodaje,
- oddelek za propagando,
- oddelek za izvoz.

17. člen

Prodajno službo vodi in za njeno delo odgovarja direktor prodajne službe, ki mora poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje:

- visoka ali višja šolska izobrazba tekstilne ali ekonomske komercialne smeri,
- 5 let delovnih izkušenj na komercialnem področju,
- zunanje trgovinska registracija,
- znanje enega tujega jezika,
- družbenopolitična in moralno etična neoporečnost.

18. člen

Nabavna služba opravlja naslednje naloge:

- nabavno poslovanje z namenom, da se zagotovi nemoteno poslovanje DO oz. TOZD, še posebej pa nemoten tek proizvodnje,
- planira nabave reprodukcijskega materiala,
- planira potrebna finančna sredstva za nabavo reprodukcijskega materiala,
- planira potrebna devizna sredstva za nabavo reprodukcijskega materiala,
- planira stroške nabave,
- planira nabavne cene,
- raziskuje nabavno tržišče,
- izbira, razvršča in analizira dobavitelje,
- ugotavlja najbolj ugodne količine nabave reprodukcijskega materiala,
- ugotavlja najprimernejše zaloge reprodukcijskega materiala,
- pripravlja nekurantni reprodukcijski material za prodajo,
- analizira stroške nabavnega poslovanja,
- analizira delo skladišča pogonskega materiala.

19. člen

Delo nabavne službe organizira in zanj odgovarja vodja nabavne službe, ki mora poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje:

- visoka ali višja šolska izobrazba tekstilne oz. ekonomske komercialne smeri,
- 5 let delovnih izkušenj na komercialnem področju,
- znanje enega od svetovnih jezikov,
- družbenopolitična in moralno etična neoporečnost.

20. člen

Razvojna služba izvršuje naslednje naloge:

- programira razvoj posameznih dejavnosti v okviru poslovne politike DO in TOZD,
- planira nove izdelke,
- planira razvojne stroške, ocenjuje razvojna dela in daje predloge o nadaljnjem razvojnem delu,
- pripravlja strokovno dokumentacijo za že izvedene in nove izdelke,
- proučuje koristnost sodelovanja na znanstvenem in tehničnem področju,
- izdeluje projektne in izvedbene dela novih proizvodov in drugih objektov in kapacitet.

21. člen

Razvojno službo vodi in za njeno delo odgovarja direktor razvojne službe, ki mora poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje:

- višja ali srednja šolska izobrazba tekstilne smeri,
- 5 let delovnih izkušenj v proizvodnji tkanin,
- znanje enega izmed svetovnih jezikov,
- družbenopolitična in moralno etična neoporečnost.

22. člen

Služba za EOP ima naslednje naloge:

- opravlja projektiranje ekonomske obdelave podatkov,
- organizira elektronsko obdelavo podatkov,
- izdeluje sistem informacij za elektronsko obdelavo podatkov,
- obdeluje podatke na računalniku,
- analiziranje in izboljšava obstoječih tokov poslovnih informacij v DO,
- zbiranje in prirejanje informacij v obliko primerno za EOP,
- vzdrževanje, kontrola, obdelava in posredovanje zbranih podatkov koristnikom v DO in zunanjim ustanovam,
- koordiniranje tokov informacij med izvorom informacij, službo za EOP in koristniki obdelanih informacij,
- projektira in organizira sistem poslovnih in kontrolnih informacij za DO,
- sodeluje pri organizaciji sodobnega poslovanja DO,
- sodeluje pri izdelavi poenoteni projektov obdelav z drugimi računalniškimi centri v okviru Združenja uporabnikov NBM S/3.

23. člen

Službo za EOP vodi in za njeno delo odgovarja vodja službe za EOP, ki mora poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje:

- visoka ali višja šolska izobrazba ekonomske, organizacijske ali druge ustrezne smeri,
- 3 leta delovnih izkušenj na področju EOP,
- znanje enega od svetovnih jezikov,
- družbenopolitična in moralno etična neoporečnost.

24. člen

Služba kontrola kakovosti opravlja naslednje naloge:

- organizira in izvaja celotno kontrolo kvalitete surovin, polizdelkov in izdelkov,
- po potrebi opravlja medfazne analize za proizvodne enote v TOZD »Surova tkanina« in »Gotova tkanina«,
- nadzoruje ali skladišča strokovno pravilno vrše skladiščenje in o nepravilnosti opozarja vodjo nabavne službe in direktorje TOZD,
- v sodelovanju z razvojno službo postavlja normative kvalitete za surovine, polizdelke in izdelke in sestavlja dokumentacijo, to je analitske predpise, po katerih se ugotavlja zahtevana kvaliteta,
- strokovno ugotavlja upravičenost reklamacij kvalitete izdelkov in analizira reklamirane vzorce.

25. člen

Službo za kontrolo kakovosti vodi in za njeno delo odgovarja vodja službe za kontrolo kakovosti, ki mora poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje:

- višja ali srednja šolska izobrazba tekstilne ali organizacijske smeri,
- 5 let delovnih izkušenj v tekstilni proizvodnji,
- znanje enega izmed svetovnih jezikov,
- družbenopolitična in moralno etična neoporečnost.

26. člen

Gospodarsko finančna služba opravlja vse tiste dejavnosti, s katerimi se:

- ugotavlja stanje in spremembe sredstev in njihovih virov,
- spremlja gibanje poslovnega uspeha na podlagi finančnih pokazateljev,
- skrbi za čim bolj racionalno porabo sredstev,
- opravlja finančne posle za DO in TOZD, ki se nanašajo na razmerja z bankami in službami družbenega knjigovodstva, poslovnimi partnerji in drugimi.

V okviru navedenih dejavnosti opravlja gospodarsko finančna služba zlasti naslednje naloge:

- vodi finančno knjigovodstvo,
- vodi evidenco domačih in tujih kupcev in dobaviteljev,
- vodi evidenco osnovnih sredstev,
- skrbi za zavarovanje premoženja,
- sestavlja obračun proizvodnje po vrstah in nosilcih stroškov ter po stroškovnih mestih,
- sestavlja mesečne bruto bilance ter periodične obračune in zaključne račune za TOZD ter zbirne periodične in zaključne račune za DO,
- sestavlja finančni plan TOZD in DO ter spremlja njegovo izvajanje,
- finančno likvidira fakture dobaviteljev,
- kontrolira gibanje obratnih sredstev in skupnih skladov na ravni DO in TOZD ter vodi evidenco o uporabi,
- skrbi za najemanje kratkoročnih in dolgoročnih kreditov za obratna sredstva,
- planira finančna sredstva,
- zbira finančna sredstva,
- razporeja in plasira finančna sredstva za obratne namene, za osnovna sredstva, za skupna vlaganja in za splošne skupne potrebe,
- pripravlja gospodarske načrte DO in TOZD,
- spremlja in analizira sistem nagrajevanja,
- skrbi za pravočasni priliv sredstev kupcev in v tej zvezi vloga sodne tožbe in izvržbe,
- spremlja zakonske in druge predpise na področju finančne operative.

Za opravljanje gornjih nalog ima gospodarsko finančna služba naslednje oddelke:

- finančno knjigovodstvo,
- obratno knjigovodstvo,
- knjigovodstvo osebnih dohodkov,
- materialno knjigovodstvo.

27. člen

Gospodarsko finančno službo vodi in za njeno delo odgovarja direktor gospodarsko finančne službe, ki mora poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje:

- visoka ali višja izobrazba ekonomske ali organizacijske smeri,
- 5 let delovnih izkušenj na finančnem področju,
- znanje enega izmed svetovnih jezikov,
- družbenopolitična in moralno etična neoporečnost.

Pomočnik generalnega direktorja

28. člen

Delo posameznih skupnih služb v delovni skupnosti skupnih služb koordinira pomočnik generalnega direktorja, ki mora poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje:

- višja ali srednja šolska izobrazba tekstilne, organizacijske ali ekonomske smeri,
- 5 let delovnih izkušenj na ustreznem delovnem mestu,
- znanje enega od svetovnih jezikov,
- družbenopolitična in moralno-etična neoporečnost.

III. SAMOUPRAVLJANJE

29. člen

Delovno mesto pomočnika generalnega direktorja je vodilno delovno mesto.

Podrobnejše določbe v zvezi s pristojnostmi in delom pomočnika generalnega direktorja vsebuje statut delovne skupnosti skupnih služb.

30. člen

Samoupravljanje v delovni organizaciji se izvaja:

- na zboru delovnih ljudi,
- z referendumom,
- preko organov upravljanja.

Referendum

31. člen

Z referendumom delavci v TOZD, kadar je posebej določeno, tudi delavci v delovni skupnosti skupnih služb, neposredno odločajo o posameznih zadevah, ki so skupne za celotno delovno organizacijo.

32. člen

Referendum se lahko razpiše, da se delavci vnaprej izjavijo o posameznem predlogu, da potrdijo že sprejeto odločitev ali, da neposredno odločajo o posameznem vprašanju.

33. člen

Referendum razpiše delavski svet delovne organizacije s sklepom, ki ga sprejme na način iz 71. člena samoupravnega sporazuma o združevanju, če pa gre za vprašanja, o katerih soodločajo tudi delavci delovne skupnosti skupnih služb pa na način iz 2. odstavka 74. člena samoupravnega sporazuma o združevanju.

34. člen

Referendum se obvezno izvede v naslednjih primerih:

- statusne spremembe delovne organizacije,
- izločitve katere od TOZD iz sestava delovne organizacije,
- bistvene spremembe poslovnega predmeta,
- spremembe firme delovne organizacije.

35. člen

Delavski svet delovne organizacije lahko razpiše referendum tudi za odločanje o drugih vprašanjih, ki so bistveno pomembna za delovno organizacijo kot celoto.

36. člen

Delavski svet delovne organizacije mora razpisati referendum, če to zahteva odločanje o nekem vprašanju za delovno organizacijo kot celoto:

- večina delegacij TOZD v njem,
- svet za samoupravno delavsko kontrolo delovne organizacije,
- OO ZK ali IOOOZS,
- generalni direktor.

Zahteva po referendumu iz 1. odstavka tega člena mora biti pismeno obrazložena, še posebej glede posledic, ki bi sledile z njenim sprejetjem.

37. člen

Delavski svet delovne organizacije mora razpisati referendum, ko ugotovi, da so dani za njegov razpis potrebni pogoji.

Delavski svet razpiše referendum najpozneje v 30 dneh od dneva, ko je prejel utemeljeno zahtevo za njegov razpis od upravičene predlagatelja.

Šteje se, da je delavski svet delovne organizacije sprejel zahtevo iz 2. odstavka tega člena tistega dne, ko je bila vročena njegovemu predsedniku.

38. člen

Sklep o razpisu referenduma vsebuje:

1. firmo delovne organizacije,
2. dan zasedanja, na katerem je bil sklep sprejet,
3. podatke o navzočnosti članov vsake delegacije v njem in o večini s katero je vsaka delegacija v njem sprejela ta sklep,
4. vprašanje, o katerem naj se na referendumu odloči,
5. ali soodločajo o vprašanju iz 4. točke tega člena tudi delavci delovne skupnosti skupnih služb,
6. imenovanje komisije za izvedbo referenduma,
7. datum in kraj referenduma,
8. podpis predsednika delavskega sveta.

39. člen

Od dneva razpisa do dneva izvedbe referenduma ne sme poteči manj kot 30 dni in ne več kot 60 dni.

40. člen

Pravico odločanja na referendumu imajo vsi delavci, ki imajo pravico voliti delegate v delavski svet delovne organizacije.

41. člen

Na referendumu se glasuje tajno.
Zagotovljena mora biti prosta volja vseh glasovalcev.

42. člen

Referendum se izvede ločeno po posameznih TOZD kakor tudi v delovni skupnosti skupnih služb, če gre za vprašanje, o katerem soodločajo z referendumom tudi delavci te delovne skupnosti.

43. člen

Na referendumu glasujejo delavci za ali proti stavljenemu vprašanju, oziroma predlogu.

44. člen

Na referendumu je odločitev sprejeta, če je zanjo glasovala večina vseh delavcev zaposlenih v vsaki od TOZD pa tudi večina delavcev zaposlenih v delovni skupnosti skupnih služb, kadar gre za vprašanje, o katerem odločajo na referendumu tudi delavci delovne skupnosti skupnih služb.

45. člen

Odločitev sprejeta na referendumu je obvezna za vse delavce v TOZD in delovni skupnosti skupnih služb in za njihove organe upravljanja.

Odločitev sprejeta na referendumu je pravnomočna prvi dan po dnevu izvedenega referenduma, razen, če v njej ni določeno, da postane pravnomočna po preteku določenega roka od dneva izvedenega referenduma.

46. člen

Vprašanje glede katerega so se delavci na referendumu izrekli »proti«, ni mogoče ponovno dati na referendum, preden poteče 6 mesecev od dneva izvedenega referenduma.

47. člen

Referendum izvedejo komisija za izvedbo referenduma v delovni organizaciji in komisije za izvedbo referenduma v TOZD, če pa gre za vprašanje, o katerem soodločajo z referendumom tudi delavci delovne skupnosti skupnih služb, tudi komisije za izvedbo referenduma v tej delovni skupnosti.

48. člen

Komisija za izvedbo referenduma v delovni organizaciji ima te naloge:

- skrbi za zakonito izvedbo referenduma in za enotno uporabo določb tega statuta in drugih splošnih aktov,
- usklajuje delo in daje strokovna in tehnična navodila komisijam za izvedbo referenduma v TOZD, oziroma delovni skupnosti skupnih služb ter jim zagotavlja ustrezno tehnično gradivo za izvedbo referenduma,
- ugotavlja in objavlja izid referenduma v delovni organizaciji.

49. člen

Komisija za izvedbo referendumov v TOZD oz. delovni skupnosti skupnih služb ima naslednje naloge:

- tehnično pripravlja referendum,
- določi glasovalna mesta, imenuje odbore za izvedbo referenduma in nadzoruje njihovo delo,
- daje poročilo o izidu referendumov v TOZD oziroma delovni skupnosti skupnih služb.

50. člen

Odbori za izvedbo referendumov vodijo glasovanje na glasovnih mestih in skrbijo za pravilnost in tajnost glasovanja.

51. člen

Glasovnica za referendum v delovni organizaciji vsebuje:

1. firmo delovne organizacije,
 2. naziv organa, ki ga je razpisal,
 3. naziv TOZD oz. delovne skupnosti skupnih služb v kateri se glasuje,
 4. vprašanje o katerem se odloča o referendumu,
 5. besedici »za« ali »proti«,
 6. datum izvedbe referendumov,
 7. štampiljko delovne organizacije.
- Glasovalec glasuje na referendumu tako, da na glasovnici obkroži besedico »za« ali »proti«, in sicer tisto, za katero glasuje.

52. člen

Za postopek izvedbe referendumov se obenem primerno uporabljajo tudi določbe posebnega akta o volitvah in odpoklicu skupnih organov v delovni organizaciji.

Zbori vseh TOZD in delovne skupnosti skupnih služb

53. člen

Delavci v TOZD, če gre za vprašanje o katerih soodločajo skladno s samoupravnim sporazumom o združevanju tudi delavci delovne skupnosti skupnih služb, tudi delavci te delovne skupnosti odločajo neposredno na svojih zbora o vseh vprašanih, ki so pomembna za delovno organizacijo kot celoto, in sicer v vseh primerih:

- ko tako določa samoupravni sporazum o združevanju,
- kadar takšno vprašanje s samoupravnim sporazumom o združevanju ali drugim ustreznim samoupravnim splošnim aktom ni dano v pristojnost odločanja nobenemu skupnemu organu upravljanja.

54. člen

Odločitve na zbora TOZD ob pogojih iz 53. člena tega statuta pa tudi na zboru delovne skupnosti skupnih služb je veljavno sprejeta, če jo soglasno sprejmejo vsi zbori, od tega vsak z večino glasov vseh delavcev, ki sestavljajo posamezni zbor TOZD oz. DSSS razen, če ni z zakonom ali drugim ustreznim predpisom drugače določeno.

55. člen

Predloge za odločitve, ki jih sprejemajo delavci TOZD ob pogoju iz 53. člena tega statuta pa tudi delavci delovne skupnosti skupnih služb, neposredno na svojih zbora, določa delavski svet delovne organizacije, in sicer na način iz 71. člena oz. 2. odstavka 74. člena samoupravnega sporazuma o združevanju, če ni za posamezen primer s samoupravnim sporazumom drugače določeno.

Pred delavski svet delovne organizacije določi predloge iz 1. odstavka tega člena, morajo biti njihovi osnutki dostavljeni v obravnavo OO ZK in IOOZS v TOZD ob pogoju iz 53. člena tega statuta pa tudi v delovni skupnosti skupnih služb, in sicer najmanj 8 dni pred zasedanjem delavskega sveta.

Ko delavski svet delovne organizacije določa predloge iz 1. odstavka tega člena mora obvezno obravnavati morebitne pripombe organizacij iz 2. odstavka tega člena na osnutke aktov.

56. člen

Predloge iz 1. odstavka 55. člena tega statuta, da delavski svet delovne organizacije v javno obravnavo.

Glede javne obravnave in nadaljnjega postopka se smiselno uporabljajo določbe samoupravnega sporazuma o združevanju.

57. člen

Predloga, ki na zboru delavcev ni bil sprejet, ni mogoče dati na zbor, predno ne poteče 6 mesecev od dneva zadnjega zbora.

58. člen

Kadar posameznega predloga na zbora TOZD ob pogojih iz 53. člena tega statuta pa tudi na zboru delovne skupnosti skupnih služb ni bil sprejet, mora o tem obvezno razpravljati delavski svet delovne organizacije na svojem prvem naslednjem zasedanju, najpozneje pa v roku 30 dni od dneva zadnjega zbora.

V primeru iz 1. odstavka tega člena si morajo delegacije v delavskem svetu delovne organizacije prizadevati, da dosežejo sporazumno rešitev spornih vprašanj in oblikujejo soglasno nov predlog.

V primeru iz 1. odstavka tega člena se smiselno uporablja tudi določba 3. odstavka 55. člena tega statuta.

Samoupravni organi

59. člen

Skupni organi upravljanja na ravni delovne organizacije so:

- delavski svet delovne organizacije,
- svet za samoupravno delavsko kontrolo,
- svet za medsebojna razmerja,

— odbor za ljudsko obrambo, svet za družbeno samozaščito, štab za CZ,

- komisija za inventivno dejavnost,
- izdajateljski svet.

Na podlagi posebnega samoupravnega akta ali sklepa sprejete v soglasju s TOZD in delovno skupnostjo skupnih služb se lahko oblikujejo tudi organi, ki s tem statutom niso določeni.

Delavski svet delovne organizacije (DS DO)

60. člen

DS DO sprejema splošne akte in druge odločitve, ki so določene s samoupravnim sporazumom o združevanju, s tem statutom in drugimi internimi akti.

DS odloča tudi o zahtevah delavcev za preizkus odločitev sveta za medsebojna razmerja delavcev delovne organizacije.

61. člen

O vprašanih iz svoje pristojnosti odloča DS DO na sejah. Poleg delegatov v DS DO, so sejam dolžni prisostvovati generalni direktor DO ter delavci, ki so na sejo vabljeni, da se izjasnijo ali podajo svoje mnenje in obrazložitev o določenih vprašanih.

62. člen

Če tako odloči delavski svet, lahko sejam prisostvujejo tudi osebe, ki niso delavci DO.

63. člen

Vsak član DS DO ima pravico na seji postavljati vprašanja predsedniku DS DO, generalnemu direktorju, pomočniku generalnega direktorja in delavcem iz drugega odstavka 9. člena, kateri so jim dolžni odgovorjati, če to ni mogoče na seji pa so to dolžni storiti na prvi naslednji seji.

Svet za družbeno samozaščito

64. člen

Svet za družbeno samozaščito obravnava:

— negativne pojave in vsa obnašanja, ki so v nasprotju z načeli samoupravne morale in poslovanja.

Dolžnost sveta je, da take pojave oceni in izreče kritiko ali sprejme kak drug ustrezen ukrep,

— enkrat letno obravnava problematiko zavarovanja premoženja delovne organizacije in problematiko družbene samozaščite,

— obravnava vsak primer suma ali kaznivega dejanja, s katerim bi lahko bila ali je bila oškodovana organizacija, kakor tudi vsako kršitev samoupravnih odnosov.

Pri tem je dolžna skrbeti, da je prijava odposlana pristojnemu tožilcu, oz. pravobranilcu.

— Obravnava vse primere nastale znatnejše materialne škode na objektih ali na materialnih sredstvih in vsak primer nezgode, kot so nesreče pri delu, požari, povodnji, eksplozije, okvare, uničenje materiala itd.

65. člen

Svet za družbeno samozaščito šteje 7 delegatov.

Način izvolitve določa 84. člen samoupravnega sporazuma o združevanju in pa pravilnik o volitvah in odpoklicu skupnih organov.

Svet za samoupravno delavsko kontrolo

66. člen

Svet za samoupravno delavsko kontrolo ima naslednje pristojnosti:

— spremlja in nadzira izvajanje ustave, zakonov, samoupravnih sporazumov in drugih splošnih aktov ter sklepov samoupravnih organov,

— skrbi za zagotavljanje načel poslovne morale in dobrih poslovnih običajev,

— spremlja izvajanje sklepov organov upravljanja in programov zlasti z vidika dobrega gospodarjenja,

— proučuje reklamacije poslovnih partnerjev ter vse pripombe in odločbe, ki se nanašajo na delo delovne organizacije s strani organov družbenopolitičnih organizacij,

— spremlja uveljavljanje samoupravnih pravic delavcev,

— nadzoruje zavarovanje sredstev ter izpolnjevanje družbenih in pogodbenih obveznosti,

— nadzoruje izvajanje varstva pri delu ter ljudske obrambe, civilne zaščite in družbene samozaščite,

— spremlja in analizira sistem nagrajevanja ter nadzoruje izplačila potnih stroškov, provizij, stroškov reklame in reprezentance ter izplačil pogodb o delu in avtorskih pogodb,

— nadzoruje uporabo sredstev in materialno-finančno poslovanje,

— nadzoruje delo organov upravljanja in drugih organov.

67. člen

Za člana sveta za samoupravno delavsko kontrolo ne morejo biti izvoljeni generalni direktor, direktorji TOZD, delavci na vodilnih delovnih mestih in ne člani organov upravljanja DO, TOZD in skupnih služb.

68. člen

Svet za samoupravno delavsko kontrolo je pri svojem delu samostojen.

Strokovne službe so dolžne dati svetu za samoupravno delavsko kontrolo vsa potrebna obvestila in pojasnila ter mu omogočiti vpogled v vsakršno dokumentacijo.

69. člen

Svet za samoupravno delavsko kontrolo poroča o svojih ugotovitvah delavskemu svetu prizadete TOZD, delavskemu svetu delovne skupnosti skupnih služb in DS DO. Svoja poročila predloži tudi neposredno vsem delavcem, bodisi na zborih delovnih ljudi ali pa preko internih informacijskih sredstev.

Glede na svoje ugotovitve je svet za samoupravno delavsko kontrolo upravičen predlagati postopke za uveljavitev odgovornosti kolektivnih in individualnih organov ter posameznih delavcev.

Pri svojem delu se svet lahko poslužuje v zamotanih primerih tudi zunanjih strokovnjakov ter o nepravilnostih v delovni organizaciji tudi neposredno obvešča organe družbenopolitičnih skupnosti, ki so pristojni za nadzor, organe družbenopolitičnih organizacij in druge organe izven delovne organizacije.

70. člen

Svet za samoupravno delavsko kontrolo DO pri svojem delu sodeluje s sveti samoupravne delavske kontrole TOZD in skupnih služb.

Svet za medsebojna razmerja

71. člen

Pristojnosti sveta za medsebojna razmerja so naslednja:

- odloča o zadevah, ki so določene v členih 121. do 125. samoupravnega sporazuma o združevanju TOZD v delovno organizacijo,
- obravnava predlog plana izobraževanja in štipendiranja ter predlog plana kadrov,
- odloča o delitvi štipendij in o sredstvih za šolanje delavcev ob delu,
- izdela program uvajanja pripravnikov, imenuje strokovno vodstvo za pomoč in nadzor pripravnikom ter odloča o prenehanju pripravniške dobe na podlagi poročila strokovnega vodstva,
- proučuje vprašanja zdravstvene preventive in kurative delavcev in predlaga potrebne ukrepe,
- proučuje probleme družbenega standarda delavcev,
- gospodari s sredstvi sklada skupne porabe v mejah plana porabe,
- pripravlja predloge za ureditev družbene prehrane in rekreacije delavcev,
- predlaga letni plan razdelitve sredstev iz sklada skupne porabe,
- opravlja tudi naloge, ki so določene v drugih samoupravnih splošnih aktih delovne organizacije.

Odbor za ljudsko obrambo

72. člen

Za neposredno izvajanje nalog s področja ljudske obrambe, delavski svet imenuje odbor za ljudsko obrambo.

Predsednik odbora je generalni direktor, člani pa so po svojem položaju načelnik štaba ja civilno zaščito, predsednik DS DO, sekretar sveta ZK, predsednik konference sindikata, predsednik koordinacijskega sveta ZSMS in vodja mobilizacijskega elaborata.

73. člen

Odbor za ljudsko obrambo ima naslednje pristojnosti:

- sprejema obrambni načrt delovne organizacije in skrbi za izvajanje z njim določenih nalog,
- določa pripravljalne in druge ukrepe za mobilizacijo delavcev ter za preusmeritev mirnodobne proizvodnje na proizvodnjo po vojnem načrtu z delovanjem v vojni,
- skrbi za organizacijo in delovanje civilne zaščite ter za usposabljanje razporejenih obveznikov civilne zaščite,
- načrtuje, usmerja in nadzoruje izvajanje obrambne vzgoje delavcev in njihovo usposabljanje za izvršitev nalog v ljudski obrambi,
- skrbi za izvajanje varstvenih ukrepov glede načrtov in podatkov, ki so označeni kot državna skrivnost.

Štab za civilno zaščito

74. člen

Za neposredno izvajanje nalog s področja civilne zaščite imenuje delavski svet štab za civilno zaščito.

Komandant štaba za civilno zaščito je po svojem položaju generalni direktor.

Štab za civilno zaščito pa ima še naslednje člane:

- načelnika,
- pomočnika načelnika,
- člana štaba za zaklonišča, zatemnitev, maskiranje, reševanje in odstranjevanje ruševin,
- člana štaba za prvo medicinsko pomoč,
- člana štaba za protipožarno varnost,
- člana štaba za radiološko in biokemično zaščito,
- člana štaba za red in varnost.

75. člen

Štab za civilno zaščito ima naslednje naloge:

- izdela načrt za delovanje civilne zaščite,
- zagotavlja kadrovske popolnitev enot in strokovno usposobljenost razporejenih pripadnikov civilne zaščite,
- zagotavlja ustrezno opremo za delovanje enot civilne zaščite,

— ob nevarnosti, ki ogroža delovno organizacijo samostojno izvaja ustrezne ukrepe civilne zaščite ali pa po navodilih višjih štabov civilne zaščite.

Komisija za inventivno dejavnost

76. člen

Delavski svet delovne organizacije imenuje izmed strokovnih delavcev DO 5 članov komisije za inventivno dejavnost.

Komisija izvoli svojega predsednika in namestnika.

77. člen

Komisija ima naslednje naloge:

- propagira inventivno dejavnost v delovni organizaciji,
- vodi ves postopek v zvezi z inventivnimi predlogi,
- ocenjuje uporabnost in koristnost predlogov ter odmerja višino odškodnine in nagrad po določilih samoupravnega sporazuma ter predlaga DS TOZD in delovni skupnosti skupnih služb podelitev odškodnin in nagrad,
- opravlja tudi druge naloge določene s samoupravnim sporazumom o inventivni dejavnosti.

Način odločanja organov

78. člen

Vsak organ izvoli iz svoje srede predsednika in namestnika predsednika.

Predsednik, v njegovi odsotnosti pa namestnik predsednika, sklicuje in vodi seje. Tajnik skupnih organov skrbi, da je gradivo za sejo pripravljeno vsaj tri dni pred zasedanjem. Če gradivo ni pripravljeno, predsednik organa lahko sklic seje odkloni oz. odkloni obravnavanje nepripravljenega problema.

Če predsednik organa ne skliče seje, lahko poda zahtevo za sklic DS TOZD ali delovne skupnosti skupnih služb, njihove sindikalne organizacije, kolektivni izvršilni organi, generalni direktor DO.

79. člen

Način dela DS DO je določen v samoupravnem sporazumu o združevanju.

Drugi neposredno in posredno izvoljeni organi odločajo z večino glasov vseh članov, vendar ti organi ne morejo odločiti o neodtujljivih pravicah TOZD, razen če gre za operativno odločanje v okviru že sprejetih planov in programov.

Izvolitev in odpoklic organov

80. člen

Člane delegacije v DS DO za samoupravno delavsko kontrolo, sveta za medsebojna razmerja, za izdajateljski svet, volijo delavci TOZD in delovne skupnosti skupnih služb neposredno in s tajnim glasovanjem.

Vsaka TOZD in delovna skupnost skupnih služb izvoli delegacijo v organ, ki se voli neposredno. Število delegatov je določeno s samoupravnim sporazumom o združevanju in statutom DO.

V delegacije za neposredno izvoljene organe ne morejo biti izvoljeni individualni poslovodni organi niti delavci na vodilnih delovnih mestih. Vodilna delovna mesta so določena s tem statutom.

Nihče ne more biti več kot dvakrat zapored izvoljen v isti organ upravljanja ali kolektivni izvršilni organ.

Mandat organov upravljanja in kolektivnih izvršilnih organov traja dve leti.

Sestava delegacij v DS DO in v drugih organih upravljanja mora ustrezati sestavi delavcev TOZD in skupnih služb, ki te organe voli ter zagotavljati, da so v njih zastopani delavci vseh delov delovnega procesa TOZD in delovne skupnosti skupnih služb.

Podrobneje ureja volilni sistem poseben splošni akt, ki je skupen za delovno organizacijo.

81. člen

Posamezen član neposredno izvoljenega organa se lahko odpokliče:

- kadar se ne udeležuje sej organa v katerega je izvoljen,
- kadar ne posreduje stališč, ki so jih sprejeli zbori delovnih ljudi, oz. delavski svet.
- kadar stori kaznivo dejanje v zvezi s svojim delom.

82. člen

Celotni neposredno izvoljeni organ se odpokliče:

- kadar ne izvršuje odločitev zborov delovnih ljudi ali referendumov,
- kadar ne poroča o svojem delu in poslovanju DO, TOZD ali skupnih služb in v ta namen ne sklicuje zborov delovnih ljudi,
- kadar ne obravnava na 1. seji predlogov zborov delovnih ljudi ali sindikalne organizacije,
- kadar sprejema sklepe, ki so v nasprotju z dogovorjeno politiko oz. politiko DO in temeljne organizacije, ali vztraja pri nezakonitih sklepih,
- kadar krši samoupravno pravico DO, TOZD, delovne skupnosti skupnih služb ali posameznih delavcev.

83. člen

DS DO lahko razreši katerikoli kolektivni — izvršilni organ, ki ga je izvolil, če ta organ ne spoštuje zakonitih predpisov, splošnih aktov, planov in programov ali sklepov DS.

Generalni direktor

84. člen

Generalni direktor je individualni poslovodni organ, ki predstavlja in zastopa delovno organizacijo ter daje drugim delavcem pooblastila za zastopanje.

85. člen

Generalni direktor ima poleg pristojnosti določenih s samoupravnim sporazumom še te pristojnosti:

- skrbi za zakonitost in ustavnost poslovanja v DO,
- podpisuje listine, ki imajo značaj posamičnih aktov,
- nadzira finančnomaterialno poslovanje v DO,
- opravlja še druge zadeve, ki mu jih naloži DS DO ali so prepisane z ustavo, zakoni ali splošnimi akti DO.

86. člen

Generalni direktor je za svoje delo odgovoren DS DO, ki ga imenuje na podlagi javnega razpisa in predloga razpisne komisije največ za dobo 4 let. Po preteku mandatne dobe je lahko ponovno imenovan po istem postopku.

Za generalnega direktorja ne more biti imenovan delavec, za katerega obstojijo ovire iz 134. člena zakona o konstituiranju organizacij združenega dela in njihovem vpisu v sodni register.

DS DO lahko razreši direktorja vsak čas, ne glede na dobo, za katero je imenovan pod pogoji, ki so določeni z zakonom, s samoupravnim sporazumom o združevanju in tem statutom.

87. člen

Pred potekom časa, za katerega je bil imenovan je generalni direktor lahko razrešen v naslednjih primerih:

- na lastno zahtevo,
- kadar s svojim delom huje prekrši ali večkrat prekrši predpise, ki se nanašajo na delo DO, TOZD, skupnih služb ali njegovo odgovornost, statut ali druge splošne akte,
- kadar s svojim nevestnim ali nepravilnim delom prizadene DO, TOZD, skupnim službam ali družbeni skupnosti večjo škodo, ali je zaradi njegovega dela vse ostalo izvrševanje obveznosti otežkočeno,
- kadar so bili predlogi organom upravljanja neučinkoviti, neustrezni ali škodljivi,
- če neutemeljeno ne izvršuje zakonite sklepe DS in drugih organov DO ter zborov delavcev,
- če sprejema odločitve v nasprotju z ustavo, zakonom, samoupravnimi in drugimi splošnimi akti,
- če stori kaznivo dejanje na delu ali v zvezi z delom.

O razrešitvi generalnega direktorja odloča DS DO na podlagi predloga posebne komisije.

Generalni direktor je razrešen dolžnosti, če je za to glasovalo najmanj dve tretjini vseh delegatov v DS DO.

Strokovni kolegij

88. člen

Posvetovalni organ generalnega direktorja je strokovni kolegij.

Člani kolegija so: generalni direktor, pomočnik generalnega direktorja, delavci, ki delajo na vodilnih delovnih mestih, naštetih v 9. členu tega statuta ter direktorji TOZD.

Po potrebi lahko direktor povabi na sejo kolegija tudi druge strokovne osebe, za katere meni, da je njihova prisotnost potrebna za pojasnitev določenega vprašanja.

89. člen

Strokovni kolegij razpravlja o strokovnih in organizacijskih vprašanjih, ki spadajo v pristojnost generalnega direktorja, zlasti pa o naslednjem:

- o operativnih planih delovne organizacije,
- o usmeritvi obratnih sredstev,
- o stanju zalog surovin, reprodukcijskega materiala, polizdelkov, gotovih izdelkov,
- izbiri kupcev in dobaviteljev,
- izvajanju politike cen proizvodov in storitev,
- o izbiri vzorcev,
- o potrebah službenih potovanj v tujino,
- o prošnjah za materialno pomoč zunanjih prosilcev,
- o poročilih in predlogih strokovnih služb, ki bodo dane v obravnavo in sklepanje samoupravnim organom,
- o osnutkih letnih, srednjeročnih in dolgoročnih planih.

Strokovni kolegij posebej razpravlja o vprašanjih, ki jih bo generalni direktor predložil v razpravo organom upravljanja DO ali, ki jih je treba po sklepu teh organov izvesti.

90. člen

Zasedanje strokovnega kolegija sklicuje in vodi generalni direktor.

Strokovni kolegij zaseda po potrebi.

Na strokovnem kolegiju se piše zapisnik.

Postopek za imenovanje generalnega direktorja, pomočnika generalnega direktorja in vodilnih delavcev iz 9. člena tega statuta

91. člen

Generalnega direktorja in pomočnika generalnega direktorja imenuje delavski svet delovne organizacije po javnem razpisu na predlog razpisne komisije.

Vodilne delavce iz 9. člena tega statuta imenuje delavski svet delovne skupnosti skupnih služb na predlog razpisne komisije in sicer v soglasju z delavskim svetom delovne organizacije.

Delavski svet delovne organizacije in delavski svet delovne skupnosti skupnih služb mora objaviti razpis najmanj 3 mesece pred potekom mandatne dobe generalnega direktorja in pomočnika generalnega direktorja oziroma vodilnih delavcev iz 9. člena tega statuta.

Komisija iz 1. in 2. odstavka tega člena sprejmeta predlog z 2/3 večino glasov članov, ki ju sestavljajo.

Razpisni komisiji iz prejšnjega odstavka tega člena sestavlja 6 članov. Člane v komisijo imenuje delavski svet delovne organizacije oz. delovne skupnosti skupnih služb, družbenopolitične organizacije delovne organizacije oz. delovne skupnosti skupnih služb ter družbenopolitična skupnost, in sicer vsaka od omenjenih po dva.

Delavski svet delovne organizacije oz. delovne skupnosti skupnih služb ne more imenovati za generalnega direktorja, pomočnika generalnega direktorja oz. za vodilnega delavca iz 9. člena tega statuta osebe, ki jo razpisna komisija ni predlagala.

Delavski svet delovne organizacije oz. delovne skupnosti skupnih služb imenuje generalnega direktorja, pomočnika generalnega direktorja oz. vodilne delavce iz 9. člena tega statuta s sklepom sprejetim z večino glasov vseh svojih delegatov.

IV. SREDSTVA IN SKLADI

92. člen

Vsaka TOZD v sestavi DO ima svoja sredstva, s katerimi samostojno razpolaga.

O razpolaganju s sredstvi TOZD odločajo delavci TOZD v skladu z zakonom, samoupravnim sporazumom o združevanju in drugimi splošnimi akti.

Vsaka TOZD je pri koriščenju sredstev, s katerimi upravlja, dolžna ravnati po načelu dobrega gospodarja.

93. člen

Sredstva, s katerimi TOZD razpolaga, so:

- osnovna sredstva,
- obratna sredstva,
- denarna sredstva poslovnega sklada,
- sredstva rezervnega sklada,
- sredstva sklada skupne porabe in
- sredstva drugih namenskih skladov.

94. člen

Sredstva skupne porabe predstavljajo stvari in denarna sredstva, namenjena za skupno porabo.

Sredstva skupne porabe, ki so namenjena vsem delavcem, koristijo vsi delavci pod enakimi pogoji.

95. člen

Vsaka TOZD ima naslednje sklade:

- sklad skupne porabe,
- poslovni sklad,
- rezervni sklad in
- druge namenske sklade.

96. člen

S sredstvi skladov razpolagajo delavci oz. organi upravljanja TOZD.

Podrobnejše določbe o sredstvih TOZD določa TOZD s statutom in drugimi samoupravnimi akti.

97. člen

S samoupravnim sporazumom o združevanju so se TOZD sporazumele, da bodo sredstva združevala in na ravni DO vodila naslednje sklade:

- rezervni sklad,
- poslovni sklad in
- sklad skupne porabe.

Način združevanja in koriščenje sredstev iz prvega odstavka tega člena so podrobneje določeni v samoupravnem sporazumu o združevanju in v drugih splošnih aktih.

98. člen

Podatki o višini združenih sredstev vsake TOZD se zagotovijo s knjigovodsko evidenco za vsako TOZD posebej.

Z evidenco iz prejšnjega odstavka se zagotovijo tudi podatki o uporabi združenih sredstev po višini, namenu uporabe in drugi podatki.

V. UGOTAVLJANJE IN DELITEV DOHODKA

99. člen

Dohodek se ugotavlja za vsako TOZD posebej in za DO kot celoto, v skladu z zakonom in samoupravnimi akti.

100. člen

Celotni dohodek TOZD je vrednost, ki jo je ta dosegla med letom s svojim poslovanjem. Za vrednost, ki jo je TOZD dosegla, se štejejo poleg plačane realizacije tudi vsi drugi dohodki, ki jih določa zakon ter vrednosti dosežene v poslovanju s TOZD v okviru DO.

101. člen

Dohodek, ki je rezultat dela dveh ali več TOZD, se ugotavlja in deli po vložnem živem in minulem delu.

102. člen

Delitev dohodka:

Od celotnega dohodka se odštejejo materialni stroški in amortizacija. Med materialne stroške in amortizacijo spadajo vsi stroški TOZD in del materialnih stroškov skupnih služb.

Delež pokrivanja stroškov skupnih služb je določen z letnim planom in odvisen od doseženega celotnega dohodka TOZD.

103. člen

Dohodek v TOZD delavci delijo tako, da zagotovijo pogodbene in zakonske obveznosti in določenega dela obveznosti strokovnih služb.

Zagotavljajo pokrivanje izdatkov, ki nimajo značaja materialnih poslovnih stroškov in amortizacije, kot so:

provizija predstavnikov DO, izdatki za strokovno izobraževanje, delavcev, osebni prejemki iz civilno-pravnega razmerja in drugi izdatki, ki jih določa zakon.

Zagotovijo pokrivanje dela navedenih stroškov skupnih služb.

104. člen

Dohodek, ki ga doseže v poslovnem letu, ugotavlja in razporeja TOZD v skladu s svojim splošnim aktom, družbenim dogovorom in zakonom ter ga izkaže v zaključnem računu. Razporejeni dohodek sme uporabljati le v mejah razpoložljivih sredstev.

Poslovne rezultate, ki jih doseže med letom, ugotavlja TOZD s periodičnimi obračuni.

Dohodek, ugotovljen s periodičnim obračunom, se sme uporabljati samo za obratna sredstva.

105. člen

Delavci TOZD delijo po pokritju pogodbenih in zakonskih obveznosti in osebnih dohodkov, dohodek na sklade, in sicer:

- rezervni sklad,
- poslovni sklad,
- sklad skupne porabe.

Osnovna merila delitve so določena z letnim planom TOZD in DO, upoštevajoč sklenjene samoupravne sporazume, bodisi znotraj DO ali v družbeno političnih skupnostih.

106. člen

Del dohodka za rezervni sklad se določa v skladu z zakonom in samoupravnim sporazumom. Uporablja se prvenstveno:

- za nadomeščanje vrednosti osnovnih in obratnih sredstev v skladu z zakonskimi določili,
- za izplačila OD, če na žiro računu ni dovolj razpoložljivih sredstev,
- za financiranje poslov s področja ljudske obrambe, če ni mogoče financiranje iz drugih sredstev.

TOZD se sporazumejo, da se rezervni skladi združijo in vodijo na ravni podjetja. O uporabi teh sredstev odloča DS DO po predhodnem sporazumu s TOZD.

107. člen

Del dohodka za poslovni sklad se določa s planom podjetja. Ta služi za poslovno dejavnost TOZD in DO kot celote. Poleg tega pa za večanje materialnih osnov gospodarjenja. Iz poslovnega sklada zagotavlja TOZD potrebna obratna sredstva in sredstva za nakup osnovnih sredstev.

V skladu s posebnim sporazumom in srednjeročnim programom TOZD torej združujejo del poslovnega sklada v skupni poslovni sklad na ravni DO.

108. člen

TOZD z letnim planom določijo višino dohodka, ki ga bodo vložile v sklad skupne porabe, ki je skupen za DO kot celoto. Ta sredstva se prvenstveno uporabljajo za reševanje stanovanjskih problemov delavcev, rekreacijsko in počitniško dejavnost, za financiranje družbenopolitičnih organizacij, družbeno prehrano ter druge namene v okviru zakonskih določil, samoupravnega sporazuma, družbenega dogovora in letnega plana DO.

O uporabi teh sredstev odloča delavski svet oz. svet za medsebojna razmerja delovne organizacije.

VI. OBVEŠČANJE IN POSLOVNA SKRIVNOST

Obveščanje

109. člen

Zaradi zagotovitve uresničevanja samoupravnih pravic delavcev TOZD in delovne skupnosti skupnih služb, se mora zagotoviti v delovni organizaciji učinkovit sistem obveščanja.

Politiko obveščanja določa izdajateljski svet.

Podrobnejše določbe o izdajateljskem svetu določa samoupravni sporazum o javnem obveščanju.

110. člen

Vsi delavci TOZD in delovne skupnosti skupnih služb imajo pravico, da so obveščeni o svojem delu, o delu drugih, o poslovanju in upravljanju, zlasti pa o materialnem in finančnem stanju in izpolnjevanju planov ter o delu samoupravnih in drugih organov. Pri tem so vsi delavci dolžni varovati poslovno skrivnost.

111. člen

Vsi delavci temeljnih organizacij in delovne skupnosti skupnih služb lahko v ustni ali pisni obliki zahtevajo informacije, pojasnila in podatke o zadevah, ki jih zanimajo, bodisi od samoupravnih organov, strokovnih služb, bodisi neposredno od vodilnih delavcev.

Samoupravni organi so dolžni poučiti delavce o poslovanju DO in TOZD ter posameznih služb delovne skupnosti skupnih služb.

Strokovne službe morajo neposredno odgovarjati na tista vprašanja, ki zadevajo njihovo delo in položaj.

Če vodilni delavci ne odgovarjajo na vprašanja delavcev TOZD in delovne skupnosti skupnih služb, imajo le-ti pravico zahtevati ustrezne informacije od ustreznega organa upravljanja.

112. člen

Obveščanje delavcev TOZD in delovne skupnosti skupnih služb se opravlja na naslednje načine:

- z oglašanjem na oglasnih deskah,
- preko tovarniškega glasila,
- preko dnevnih informacij,
- z informativnimi sestanki delavcev,
- z ostalimi oblikami obveščanja.

113. člen

Na zborih delovnih ljudi obveščajo delavce predstavniki organov upravljanja in njihovih izvršilnih organov ter individualni organi ter strokovni organi in strokovne službe o vseh važnejših dogajanjih v TOZD, delovni skupnosti skupnih služb in delovni organizaciji kot celoti, v času od zadnjega zbora, zlasti pa o poslovanju, programih in planih, o vprašanih organizacije, nagrajevanja in družbenega standarda, o večjih investicijah in drugo.

114. člen

Na oglasnih deskah se objavljajo vsi važnejši sklepi organov upravljanja in drugih organov, podatki o izpolnjevanju operativnih planov ter pomembnejši predlogi in materiali strokovnih služb, ki utegnejo zanimati delavce.

115. člen

Vsebinsko tovarniškega časopisa določata samoupravni sporazum o združevanju in samoupravni sporazum o javnem obveščanju.

116. člen

Informativne sestanke delavcev občasno organizirajo vodje organizacijskih enot ter na njih obveščajo delavce o pomembnejših problemih enote, o izrednih delovnih zadolžitvah, o razporeditvi dopustov in drugo.

117. člen

Da bi dosegli čim popolnejšo obveščenost delavcev, se lahko uporabljajo tudi druge oblike obveščanja, kot npr.: bilteni, obvestila, razpisi, opozorilni napisi, letaki, plakati, okrožnice in drugo.

Poslovna skrivnost

118. člen

Kaj se šteje v TOZD in delovni skupnosti skupnih služb oz. DO za poslovno skrivnost določa poseben samoupravni akt.

Določbe o poslovni skrivnosti se načelno nanašajo le na posredovanje posameznih podatkov zunaj DO ne pa znotraj nje.

119. člen

Poslovno skrivnost morajo varovati vsi delavci, ki so zaposleni za nedoločen ali določen čas, kakor tudi drugi, ki na sejah organov upravljanja ali drug način zvedo za kakršenkoli dokument ali podatek, ki velja za poslovno skrivnost.

Dolžnost varovanja poslovne skrivnosti traja tudi po prenehanju dela, kot tudi po prenehanju članstva v organih TOZD, delovne skupnosti skupnih služb ali DO.

Delavci morajo varovati kot zaupne tudi dokumente ali podatke, za katere izvedo pri poslih z drugimi organizacijami združenega dela.

120. člen

Kršitev dolžnosti varovanja poslovne skrivnosti pomeni hujšo kršitev delovne dolžnosti.

Ne šteje se za kršitev delovne dolžnosti, če se dokumenti ali podatki, ki veljajo za poslovno skrivnost sporočijo osebam, organom, zavodom in organizacijam, katerim se smejo ali morajo sporočati po predpisih ali posebnih pooblastilih, ki izhajajo iz funkcije, ki jo ti organi upravlja. Prav tako se ne šteje za kršitev delovne dolžnosti, če se zaupni dokumenti in podatki sporočijo na sejah samoupravnih organov, če je to nujno potrebno v zvezi z zadevo, ki jo ti organi obravnavajo. Tisti, ki o dokumentih in podatkih poroča, mora navzoče opozoriti, da veljajo dokumenti in podatki za zaupne in da jih morajo navzoči varovati kot poslovno skrivnost.

Za kršitev poslovne skrivnosti se tudi ne šteje, kar pove delavec nadzornim organom, če naznani dejanje, gospodarski prestop ali prekršek ali ko sporoča skrivnost organom, ki izvršujejo nadzorstvene pravice, da bi uveljavili svoje samoupravne pravice ali pravice združenega dela.

VII. LJUDSKA OBRAMBA, CIVILNA ZAŠČITA IN DRUŽBENA SAMOZAŠČITA

Ljudska obramba

121. člen

Pravice in dolžnosti, ki jih imajo na področju ljudske obrambe delavci TOZD in delavci delovne skupnosti skupnih služb, uresničujejo neposredno in posredno.

Udeležba v določanju in izvajanju obrambnih priprav v DO je temeljna pravica in dolžnost vsakega delavca.

122. člen

V okviru pravic in dolžnosti, ki jih ima DO na podlagi ustave in zakona na področju ljudske obrambe, določa odbor za ljudsko obrambo obrambni načrt in izvaja druge ukrepe za delovanje v vojni ali ob neposredni vojni nevarnosti.

123. člen

Z obrambnim načrtom se določijo organizacija in načrt proizvodnje v vojnih pogojih, način zavarovanja in zaščite delavcev, proizvodnih objektov in skladišč ter odstranjevanje posledic vojnih akcij, vojna organizacija in razpored kadrov na najbolj odgovorna delovna mesta v upravi in proizvodnji.

Obrambni načrt DO mora biti usklajen z obrambnim načrtom družbenopolitične skupnosti in mora predvidevati tudi izvajanje nalog, ki so določene z njenim načrtom.

124. člen

Za učinkovito izvajanje obrambnim priprav in nalog določenih z obrambnim načrtom, DO oz. TOZD zagotavljajo potrebna ustrezna sredstva, posebno proizvodnjo proizvodov, ki so pomembni za ljudsko obrambo in za izvajanje ukrepov za zaščito in reševanje delavcev in materialnih sredstev pred vojnimi akcijami.

125. člen

Pravilnike, sklepe in druge splošne akte s področja ljudske obrambe sprejema DS DO v soglasju z DO TOZD.

126. člen

Za neposredno izvajanje nalog s področja ljudske obrambe DS DO imenuje odbor za ljudsko obrambo, ki je organ na ravni delovne organizacije.

Sestavo in pristojnosti odbora za ljudsko obrambo določa ta statut v členih 72 in 73.

127. člen

DS DO in odbor za ljudsko obrambo lahko za izvedbo posameznih nalog s področja ljudske obrambe imenujeta občasne komisije ali pa za to zadolžita posamezne strokovne službe in vodilne delavce.

Civilna zaščita

128. člen

Za izvajanje zaščitnih ukrepov in reševanje delavcev ter materialnih sredstev pred vojnimi učinki in ob hudih nesrečah DS DO organizira ustrezne enote civilne zaščite.

Ce narekujejo potrebe ožje ali širše družbenopolitične skupnosti, se morajo v DO organizirati ustrezne enote civilne zaščite tudi za te potrebe.

129. člen

Za neposredno izvajanje nalog s področja civilne zaščite, delavski svet DO imenuje štab za civilno zaščito.

Sestavo in naloge štaba za civilno zaščito določa ta statut v členih 74 in 75.

130. člen

Delavci TOZD in delovne skupnosti skupnih služb imajo pravico in dolžnost usposabljanje se za izvajanje delovnih nalogov ob neposredni vojni nevarnosti in v vojni ter za učinkovito zaščito in odstranjevanje posledic vojnih akcij.

131. člen

Ob neposredni vojni nevarnosti in v vojni uresničujejo delavci svoje samoupravne pravice v skladu z ustavo in zakoni ter ustrezno z vojnimi razmerami.

Ce zaradi vojnih okoliščin ni mogoče sklicevati se DS, odbora za ljudsko obrambo in štaba za civilno zaščito, opravlja pravice in dolžnosti v zadevah ljudske obrambe in civilne zaščite generalni direktor.

Generalni direktor je dolžan, da na prvi prihodnji seji DS DO predloži za odobritev in potrditev vse akte in ukrepe, ki jih je sprejel v skladu z določbami iz prejšnjega odstavka.

Družbena samozaščita

132. člen

Pravica in dolžnost delavcev je, da zavarujejo produkcijska sredstva, družbeno lastnino nasploh in rezultate svojega dela pred tatvinami, zlorabami, razsipnostmi in drugimi oblikami razlaščenja in odtujevanja.

Pravica in dolžnost delavcev je, da varujejo svoj ustavni položaj in ustavni red.

133. člen

Svet za družbeno samozaščito izvolijo delavci TOZD in delovne skupnosti skupnih služb na način kot to določa 65. člen tega statuta. Pristojnosti sveta določa 64. člen tega statuta.

VIII. NOTRANJA ARBITRAŽA

134. člen

S sporazumom o združevanju so se TOZD dogovorile, da bodo reševanje sporov iz medsebojnih poslovnih razmerij dale v reševanje notranji arbitraži.

135. člen

Zadeve sporazumnega reševanja ob opravljanju notranja arbitraža, ki ima zlasti naslednje pristojnosti:

— odloča o materialnih sporih med TOZD, v zvezi z medsebojnimi dobavami, opravljanjem storitev, upoštevanjem prioritete zadovoljevanja potreb, zagotavljanje kakovosti polizdelkov, izdelkov in storitev, oblikovanjem cen in drugim,

— odloča o sporih glede statusnih vprašanj,

— obravnava prijave kršitev drugih interesov TOZD po samoupravnem sporazumu in daje svoje poročilo in oceno v odločitev DS DO.

136. člen

Odločba notranje arbitraže v materialnem sporu je dokončna. Ponovni postopek je arbitraža dolžna začeti, če ena od prizadetih strank naknadno predloži nove podatke in argumente, ki bi že v prvem postopku bistveno vplivali na odločitev, če bi bili znani.

137. člen

Podrobnejše določbe o načinu dela in postopek pred notranjo arbitražo ureja poseben pravilnik.

IX. SAMOUPRAVNI SPLOŠNI AKTI DELOVNE ORGANIZACIJE

138. člen

Samoupravne akte v delovni organizaciji in način njihovega sprejema oziroma sklenitve določa samoupravni sporazum o združevanju.

139. člen

Samoupravni akti, ki jih sprejemajo delavci TOZD in delovne skupnosti skupnih služb, če gre za akt o katerega sprejetju odloča tudi ta delovna skupnost neposredno, so veljavno sprejeti le, če so v vseh TOZD in delovni skupnosti skupnih služb sprejeti popolnoma v enakem besedilu.

Delavski svet delovne organizacije ugotavlja na osnovi poročil delegacij in delovne skupnosti skupnih služb v njem datum objave in uveljavitve vsakega samoupravnega splošnega akta.

140. člen

Kadar se objavi sprejeti samoupravni splošni akt delovne organizacije s tem, da se razmnoži in vroči delavcem v TOZD in delovni skupnosti skupnih služb, se šteje, da je vročitev opravljena, ko se akt razmnoži, izvodi sprejetega splošnega akta dostavijo v zadostnem številu TOZD in delovni skupnosti skupnih služb in se na njihovih oglasnih deskah objavi, kje jih delavci lahko dvignejo.

X. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

141. člen

Novi splošni akti delovne organizacije morajo biti skladno s samoupravnim sporazumom o združevanju in tem statutom sprejeti v roku 6 mesecev od dneva uveljavitve tega statuta.

142. člen

Do sprejema novih splošnih aktov delovne organizacije ostanejo v veljavi in se uporabljajo tiste določbe dosedanjih splošnih aktov delovne organizacije, ki urejajo vprašanja, ki s samoupravnim sporazumom o združevanju in tem statutom niso v nasprotju s položajem delavcev v TOZD in položajem TOZD v delovni organizaciji, kot ga določajo ustava, zakon in samoupravni sporazum o združevanju in prav tako niso v nasprotju s tem sporazumom in statutom.

Ko prične veljati ta statut preneha veljati statut delovne organizacije, ki so ga sprejeli delavci delovne organizacije, dne 11. 12. 1973.

143. člen

Delavcem, ki so ob uveljavitvi tega statuta že na delovnem mestu direktorja gospodarsko finančne službe, direktorja kadrovske splošne službe in direktorja razvojne službe, ne preneha mandat, vendar pa se jim dosedanji čas trajanja mandata vševa.

Predsednik delavskega sveta:

Anton Širnik

VSEBINA

- I. SPLOŠNE DOLOČBE
- II. DELOVNA SKUPNOST SKUPNIH SLUŽB
- III. SAMOUPRAVLJANJE
- IV. SREDSTVA IN SKLADI
- V. UGOTAVLJANJE IN DELITEV DOHODKA
- VI. OBVEŠČANJE IN POSLOVNA SKRIVNOST
- VII. LJUDSKA OBRAMBA, CIVILNA ZAŠČITA IN DRUŽBENA SAMOZAŠČITA
- VIII. NOTRANJA ARBITRAŽA
- IX. SAMOUPRAVNI SPLOŠNI AKTI DELOVNE ORGANIZACIJE
- X. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE